

Szerkesztő: Kladóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyomtatás: Kézírt. Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejfel több. :-: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. :-: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. :-:

XLVII. évfolyam, 249. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

* Kedd, 1932. október 25

Királyi elismerés Erdélynek

Az uralkodó és Mihály nagyvajda látogatása Kolozsváron -- Egynapos politikai béke Bucurestiben -- Maniu és Titulescu első konfliktusa -- Uj rendeletek a pénzügyminiszteriumtól

Kiutalták a köztisztviselők októberi járandóságait

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: A belpolitikai élet hullámvásárát rövid időre megszakította az uralkodó Mihály nagyvajda és a kormány vezető egyéniségeinek kolozsvári látogatása, amelyről alább részletes tudósításban számolunk be. A főváros politikai köreit tehát apró intrikák foglalkoztatták, amelyek inkább azért tarthatnak igényt a közérdeklődésre, mert a lezárt válsággal szervesen összefüggnek. Az Epoca írja, hogy Iunian, aki nagy zajjal lépett ki a nemzetiparasztpártból, Canossa-járára készül és erre vonatkozólag már az első puhatolódzó lépéseket meg is tette. Ezzel szemben tény az, — írja az Epoca — hogy nemcsak az erdélyiek fejlődtek egységes frontba Iunian ellen, hanem az ő-királyság vezető politikusai is, elsősorban Madgearu, a ki szerint Iunian már évek óta csupán kerékkötője volt a pártnak.

A Miscarea jelenti egy másik reggeli lap hírével kapcsolatban, hogy *Duca és Bratianu György között nagyjelentőségűnek látszó tárgyalások indultak meg a liberális párt régi egy-*

ségének helyreállítása érdekében. A lap szerint mindez azonban csak akkor következhetik be, ha eltávolítják azokat, akik saját magukat előtérbe tolván, a párt belső békéje ellen dolgoznak.

Konfliktus Maniu és Titulescu között a sajtófőnökség miatt

A Curentul mai száma arról ad hírt, hogy az első konfliktus Maniu Gyula miniszterelnök és Titulescu között beállott. A konfliktus a sajtóosztály körül keletkezett, amely azelőtt a külügyminiszteriumhoz tartozott, de két héttel ezelőtt rendelettel a miniszterelnökségre helyezték át. Titulescu most azt követelte, adják vissza a sajtóosztályt, a miniszterelnök azonban — mondja a lap — ragaszkodik ahhoz, hogy ez a reszort az ő ellenőrzése alatt dolgozzon. A hatásköri konfliktust eddig még nem sikerült elintézni.

Kiutalták a fizetéseket

Madgearu pénzügyminiszter egyébként ma írta alá a köztisztviselők október havi fizetésének kiutalásáról szóló miniszteri rendeletet. Ennek alapján kedden reggel a pénzügyigazgatóságok máris megkezdték az illetmények kiizetésére szokásos előkészületeket.

A pénzügyminiszter ma rendeletet küldött valamennyi miniszteriumhoz, amely szerint az autóra fordítható összeg havonként legfeljebb 10.000 (tízezer) lejt tehet ki. Ennek az összegnek tullepése semmi körülmények között nem engedélyezhető. A rendelet megszégéséért a miniszterium pénzügyi ellenőrei a felelősek. (A rendelet miniszteriumonként csak egyetlen autó használatát engedélyezi.)

A pénzügyminiszter továbbá felkérte az összes miniszteriumokat, hogy a továbbiakig semmitéle kinevezést vagy előléptetést ne tgyenek a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulása nélkül, mert az ily célokra szolgáló fizetéseket máskülönben nem utalja ki.

Királyi látogatás Kolozsváron

Kolozsvárról telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Előkelő vendégei voltak vasárnap Kolozsvárnak. Károly király, Mihály nagyvajda és a kormány számos tagja személyében. A király és kísérete megjelent a mezőgazdasági kutató intézet felavatási ünnepélyén és megtekintette a kolozsvári mezőgazdasági kiállítást.

Maniu Gyula miniszterelnök szombaton este érkezett meg Kolozsvárra, míg a kormány többi tagja vasárnap reggel érkezett a király kíséretében. A kormány képviselőiben Gusti, Crisan, Voicu-Nitescu és Ghelmegeanu miniszterek voltak ott. A király kíséretével az állomásról egyenesen az új mezőgazdasági kutató intézethez hajtatott, amelyet a mezőgazdasági akadémián rendeztek be. A felavatási ünnepségen az

király emelkedett szólásra és általános figyelem közepette szintén beszédet mondott. Az uralkodó beszédében reámutatott arra, hogy *a tulajdonképpen laboratórium a mezőgazdák részére nem az intézet, hanem maga a föld,*

amely a tudományos intézetek megállapításai alapján vezeti rá a mezőgazdákat arra, hogy milyen termelési ágra alkalmas. Beszéd után az uralkodó arról is, hogy *a mezőgazdasági kutató intézetek a termelés fokozása érdekében milyen fontos feladata van* és kívánta, hogy az új intézet sikerrel működjen. Öfelsége beszédét hatalmas ovációval fogadták. Károly király ezután kíséretével együtt megtekintette az intézetet és arról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

Az erdélyi gazdálkodás magas nívója

A gazdasági akadémia épületéből az uralkodó a kormány tagjaival és az ünneplő közönséggel együtt elhajtattott az új kolozsvári ipari és kereskedelmi kamara impozáns palotájához, ahol megtekintette az ott berendezett mezőgazdasági kiállítást. A kiállításon ott szerepeltek az erdélyi mezőgazdák különböző termékei, ott voltak láthatók a legszebb erdélyi gyümölcsök. A mezőgazdasági kiállítást külön méhészeti kiállítással kötötték egybe. A királynak nagyon megnyerte tetszését az egész kiállítás és

a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az erdélyi mezőgazdaság és méhészet magas nívójáról.

Délután a király a városi sporttelepre látogatott ki, ahol tiszteletére lovasversenyeket rendeztek. Öfelsége nagy érdeklődéssel szemlélte a szép versenyt s a végén ő maga osztotta ki a nyertesek között a díjakat. Az esti órákban a király Mihály nagyvajdával és kíséretével együtt visszautazott Sinaiaiba.

Maniu Gyula miniszterelnök egyébként Kolozsvárról ma reggel visszaérkezett Bucurestibe. Dél előtt Titulescu külügyminisztert kereste fel, majd Mihalache belügyminisztert tájékoztatta a belpolitika aktuális kérdéseiről.

Jugoszláviai csapatok gyülekeznek a bolgár határon

Marinkovici szerb külügyminiszter sokatmondó kijelentést tett Genfben -- Ujra élesztik a Balkánon lappangó nemzeti ellentéteket --

Angol interpelláció három millió horvát nemzeti-ségü polgár jogfosztásáról

Szófiából jelentik: Óriási feltűnést keltett Bulgáriában, hogy a belgrádi sajtó izgató cikkekben Bulgáriát okolja a Jugoszláviában történt véres eseményekért. Szerb illetékes helyen azt hangoztatják, hogyha a bolgár kormány nem fekezi meg a macedon forradalmárokat, akkor

Jugoszláviának joga van, hogy saját maga tegyen lépéseket, védtelen polgárai oltalmára.

Szófiában kétségtelennek tartják, hogy Szerbia önvédelem címén csapatokat akar előretolni bolgár területen. Marinkovics külügyminiszter már Genfben kijelentette, hogy Jugoszláviának joga van bolgár területre hatolni s a szervezett bandák tüzfészket felkeresni. Marinkovics ekkor Japán magatartását hozta fel példának Kinával szemben. Bulgáriában azt hiszik, hogy belgrádi politikai körök a belső zavart és a

Minár zuhanását egy Bulgária elleni invázióval akarják levezetni.

A legújabb londoni jelentések szerint az angol alsóházban Davis képviselő rámutatott arra, hogy

Szerbiában hárommillió horvát jogfosztásával megsértették a saint-germaini békeszerződést.

Eden államtitkár válaszában kijelentette, hogy *a horvátországi probléma Jugoszláv belügye.*

A Reichpost írja, hogy a horvátországi Ustana felkelőszervezet már nyit munkába fogott. A szervezet két fő munkapontja: 1. Horvátországot megszabadítani az idegen járomtól és 2. A felszabadult Horvátországot megvédeni minden idegen támadástól. A szervezetet állítólag a halálraítelt Pavelics Antal képviselő szervezte meg még szeptemberben Dalmáciában.

Románia kereskedelmének kétségbeesett feljajdulása

volt Erdély és Bánság kereskedőinek aradi kongresszusa

**Groza Péter volt miniszter beszéde a kereskedelem sérelméről --
„Aki a parasztot szembeállítja a kereskedővel, az gonosz” --
A külföldi adósságok kifizetésének felfüggesztése -- A devizakorlátozások súlyos következménye**

Vezérlőbizottságot választott a kongresszus a javaslatok megvalósítására

Az egész ország kereskedelmének, gazdasági életének panaszai hangzottak el tegnap azon a kongresszuson, melyet az Aradi Kereskedelmi Testület helyiségében Erdély és a Bánság kereskedői tartottak. A kongresszuson előkelő vendégek jelentek meg az ország minden részéből, így többek között dr. Groza Péter, volt miniszter, a hunyadmegyei Kereskedelmi Tanács elnöke, valamint az Erdélyi Szász Grémiumok részéről Palmhart Alfréd elnök, Iacobi Gyula főtitkár, Lederer Ödön adóügyi előadó, míg Temesvárról Kun Richárd, a Kereskedelmi Testületek Országos Szövetségének elnöke, Endre Károly főtitkár, dr. Böhm Árpád egyesületi ügyész, Angerbauer Jenő, Baruch nagykereskedők, Kecskeméti Sándor, Stachler Adám, Nagyváradról: dr. Fried János a Kereskedelmi Testületek Országos Szövetségének főtitkára, Orsováról: Nobel Mór egyesületi elnök, Lippáról: Popa Miklós elnök, Crisan titkár, Hagyó József, Selz Ádám, Hubert Mór, Hárhung József, Schwartz Armin, Cusman József, Scharbre József, Zsombolyáról pedig: Wersching Dániel. Megjelent a kongresszuson Mateescu István, az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Pacuraru Brutus a Kamara főtitkára és Falus Lajos dr., a Kamara titkára, az Ipartestületek Országos Szövetségét Reinhart Gyula elnök képviselte és ott volt Olariu Iustin elnökkel az élén az Aradi Ipartestület vezetősége is.

A kongresszust Domán Sándor nyitotta meg és meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, majd pedig felkérte Groza Péter volt minisztert, hogy tartsa meg előadását. Groza Péter románul kezdte beszédét, majd pedig magyarul folytatta. Mindenekelőtt azt hangsúlyozta, hogy nem mint politikus, hanem mint kereskedő jött el Aradra. Éles szavakkal beszélt a jelenlegi politikusokról, akik szinte légtüres térben élnek és a realitásokat nem látva, azt hiszik, hogy még mindig a külsszák mögötti politikai játékok idejénél tartunk.

Valami hiányzik...!

— A kereskedő-tábor jelenleg szervezetlen — mondotta a volt miniszter. — Helyzetének megváltoztatását, igazának kiharcolását csak akkor tudja elérni a kereskedelem, ha fajra és felekezetre való különbség nélkül országosan szervezkedik. A gazdasági szükségsszerűségek ma erre az együttes való haladásra, a tömörülésre kényszerítenek és ebből a célból a nagyon gyakran mesterségesen szított nemzeti-ellenléteknél el kell tűnniük. A nemzeti eszmének lejárában van az ideje, ez az eszme fáradt. A nemzeti eszme nagyon sok helyen, nálunk is beteljesült — és még sem vagyunk boldogok. Valami hiányzik, valami kell nekünk, jobb megélhetés. Visszavonom ezt a szavamat. Ma már nem jobb megélhetés, hanem egyszerűen: megélhetés kell nekünk. Nem tudok lelkesedni, ha az adóperceptor elviszi a kabátomat, ha olyan eseménynek vagyok tanuja, mint ami Vulkanban történt meg, hogy a végrehajtó, aki tudta, hogy egy kereskedőnek csak egy pár cipője van, az üzletben lefoglalta a kereskedő egyik cipőjét, úgy, hogy az szegvényszemre harisnyás lábbal maradt üzletében.

A volt miniszter ezután arra tért ki, hogy mit kell a kereskedőknek kérniük. Megemlítette, hogy Engel Gyulának, az aradi fűszerkiske-

reskedők elnökének nemrégiben jelent meg egy cikke, amelyben nagyon helyesen világított rá arra, hogy a kereskedőknek egységes elvek alapján kell kérelmeiket megfogalmazniuk. Ezután a konverzióról beszélt és élénk szavakkal vázolta, hogy a konverzió megvalósításánál a voksok megszerzése ösztönözte azokat, akiket ő „politikai Shylock”-oknak nevezett.

— A konverzió előnyben részesít egy osztályt a többiek terhére és ezzel

ellentétet teremt az osztályok között.

„Aki pedig a parasztot szembeállítja a kereskedővel, az gonosz. A konverzió mindenkinek ártott és nem lendített annak a helyzetén sem, akit segíteni óhajtott: a parasztén.

Ezután felszólította a megjelenteket, hogy delegáljanak egy vezérlő-bizottságot, amelynek teljhatalmu megbízást adnának a kereskedők kívánságainak az illetékesek előtt való tolmácsolására. Kérjék a kormánytól, hogy az egyenlő elbánás elve alapján terjesszék ki a konverzió által adott kedvezményeket az egész ország lakosságára. Ugyanakkor pedig

követeljük, hogy az állam külföldi adósságainak kifizetését egyelőre függeszessék fel.

Végül még azt hangoztatta, hogy Romániában kialakult a politikusoknak egy fajta, akiknek nincs más foglalkozásuk, mint a politika, akik

Ötvenszázalékos adócsökkentést kérnek a kereskedők

Az ülést ekkor felfüggesztették és azt délután négy órakor folytatták, mikor is Endre Károly, a temesvári Kereskedelmi Testület titkára tartotta meg előadását az adóproblémáról. Kifejtette, hogy köztelherviselésünk egész rendszeréből hiányzik a nemzetgazdaságtan klasszikus tanainak hármasszabálya, az adózási rendszer stabilitása, áttekinthetősége és igazságossága. Minden törvényhozási ülészak rendszertelenül dobálja össze az előző törvényhozások alapelveit. Rendkívül érdekes adatokat sorakoztatott fel és így többek között kifejtette, hogy egy 120.000 lejes tiszta jövedelemmel bíró fűszerüzlet

tiszta jövedelmének 46 százalékát fizeti egyenes és községi adó fejében.

Rávilágított arra, hogy a kereskedők mennyivel nagyobb adót fizetnek, mint a többi foglalkozási ágak.

Ugyancsak az adótörvények igazságtalanságáról beszélt Palmhart Alfréd, aki megemlítette, hogy az egész országban 3 milliárd lej egyenes adó folyik be és ennek ötven százalékát, tehát másfél milliárdot a kereskedők fizetik. Lederer Ödön adóügyi előadó a napokban megjelent sürgős pénzügyi intézkedésekről szóló törvényt olvasta fel és kifejtette, hogy akkor, amikor a mezőgazdaság adóját ötven százalékkal redukálták, amikor a szabadfoglalkozásuk, a háztulajdonosoknál szintén adóleszállítást hajtottak végre, a kereskedők terheinek nem könnyítettek. Eppen ezért javasolni fogják a kereskedelem egyenes adójának 10 százalékról ötre, az aditionális adónak pedig 25 százalékkal való leszállítását és kérik fogják, hogy a létminimumot az eddigi 750 lejről 2000 lejre emeljék fel. Egyben azt is kérik, hogy a patenta-fixnál 14 osztályt állapítsanak meg.

parazitákként élnek az ország lakosságán és akiknek el kell tűnniük.

Groza Péter beszéde után Mateescu István emelkedett szólásra és az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara üdvözlését tolmácsolta, majd pedig Fried János dr., országos főtitkár tartott előadást a kereskedelmet megbénító devizakorlátozásokról. Rávilágított arra a lehetetlen helyzetre, hogy a Banca Nationala a devizarendelekek kiadásával kapcsolatban szinte törvényhozói hatalommal ruházták fel. Kifejtette, hogy a jelenlegi helyzet mellett a kereskedő önkéntelenül is arra van utalva, hogy az úgynevezett „fekete tőzsdén” szerezze be devizaszükségleteit. Beszélt arról is, hogy a devizakorlátozásokat részben azért valósították meg, hogy a külföldi adósságok törlesztésére szükséges devizakészletet előteremthessék. A helyzetre legjobban jellemző, hogy

az adóbevételek ötven százalékát a külföldi kuponok fedezésére fordítják.

Anglia és több más állam mintájára — a Kormány a szilárd elhatározásával, hogy az inflációt minden áron elkerüli — fel kellett volna függeszteni a lej aranystandardját és megengedni a lej árfolyamának nemzetközi kialakulását. A jelenlegi árfolyamot minden valószínűség szerint sikerült volna fentartani és a lej iránti bizalom csak fokozódott volna. Beszélt arról is, hogy a devizakorlátozások következtében 25 százalékos áremelkedés tapasztalható és vázolta azt is, hogy úgy az import, mint az export tetemes visszaesést mutat. 1930-hoz viszonyítva, Románia importja 61, míg exportja 42 százalékkal esett. Végül oda konkludált, hogy függeszessék fel a külföldi adósságok kifizetését.

enyhítsenek a devizaforgalom korlátozásán

és tekintettel arra, hogy a Banca Nationala technikailag képtelen megfelelő időn belül az igényléseknek eleget tenni, csak ellenőrző szerepet vállaljon magára, míg a technikai lebonyolítást a magánpénzügyintézetek intézzék el. Ezután Pacuraru Brutus szólalt fel, aki helytelenítette Fried dr. egyes nézeteit, a főtitkár pedig kijelentette, hogy má sem áll és állott tőle távolabb, mint az infláció hangoztatása.

Ez a rendszer idézett elő indokolatlan árcsökkenést sok árucikkben.

Ezután Szöllösi Zsigmond dr., az Aradi Kereskedelmi Testület főtitkára, alapos felkészültségű, hatásos beszédben ismertette a vámproblémákat, rávilágítva arra, hogy a védővámokkal egy mesterséges ipart fejlesztettek. Ezek a védővámok morfiomként hatottak és az így agyonvédett ipar ma már nem tud védővámok morfioma nélkül élni, de — a jelenlegi helyzet következtében — már ezzel a morfiommal sem.

Ez a rendszer idézett elő indokolatlan árcsökkenést sok árucikkben.

A védővámok felfüggesztése egyes belföldi iparágakra esetleg katasztrofális hatású lehet, de éppen az összesség érdekében ezeket az áldozatokat is meg kell hozni. Javasolta, hogy kérjék a behozatal szabadrá tételeit, a bányászati fokozatos leépítését és az export- és import-kereskedelmek szabadságát. Dr. Fried János hozzászólásában azt javasolta, hogy kar-tell-törvény megszavazását és árelemző bizottság létesítését kérjék.

Az új vezérlőbizottság

A kongresszus napirendje ezzel véget is ért. Domán Sándor elnök azt javasolta, hogy az elhangzott határozati javaslatok fölött ne döntsenek, hanem válasszanak egy vezérlő-bizottságot, amely teljes felhatalmazást kap, megvitatja ezt az anyagot, megszövegezi a kereskedők kívánságait és a bucuresti-i érdekképviseletek tagjaival kiegészítve magát, eljár a bizottság által elfogadott javaslatok megvalósítása érdekében. A vezérlő-bizottság tagjai a következők: Kun Richárd, a Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöke, dr. Fried János, a Szövetség főtitkára, Groza Péter volt miniszter, Comsa Ionel szenátor és Palmhart Alfréd, az Erdélyi Szász Grémiumok Szövetségének elnöke.

A valkányi vérfürdő borzalmas élményei

Egy titokzatos, lámpanélküli autó állott a kiirtott Tenner-család háza előtt a gyilkosság éjjelén — Kun Zoltán valkányi református lelkész megdöbbentő elbeszélése tapasztalatairól

A csendőrség tőszomszédságában történt a büntett

Valkányból jelentik: A község lakossága még mindig annak a borzalmas *hármás rabló-gyilkosságnak hatása alatt áll*, amely a péntekről-szombatra virradó éjszaka történt. Mint az *Aradi Közlöny* megírta, eddig még ismeretlen banditák meggyilkolták a község egyik leggazdagabb és legtekintélyesebb kereskedőjét, *Tenner Jánost*, annak feleségét, valamint *Simon Julia* nevű 16 esztendőes cselédleányát. A gyilkosság előzményeiről és a nyomozás újabb eredményeiről az *Aradi Közlöny* tudósítja az alábbiakat jelenti:

Tenner rendkívül félnék ember volt, aki mindig attól rettegett, hogy egyszer megtámadják és kirabolják. Ezért minden este pontosan utánanézett annak, hogy

a kettős, pléhanyaggal bélelt, erős ajtót bezárta-e?

Az egész község tudta, hogy *Tenner* reggel hét órákor pontosan nyit és szombaton reggel, mikor még nyolc óra tájban is zárva volt az üzlet, *Kun Zoltán* református lelkész gyanút fogott. A lelkész volt az, aki a csendőrmezt és *Kincs János* segédjegyzőt értesítette és ők hárman hatoltak be a lakásba. Élményeit a lelkész az *Aradi Közlöny* munkatársa számára a következőkben adja elő:

— Minden ajtó nyitva volt. Az előszobában, ahol a házaspár vacsorázni szokott, az edényt letakarták, *de a padlón vérszemek látszóttak*. Nem messze a vérszemektől feküdt *a cseléd tejkendője*. A hálószobában az ágyak megvetve, de érintetlenül állottak. Az asztalon égett az erősen lecsavart lámpa, a sarokban vérfoltot találtunk,

mellette egy csomó kitépelt haját. A vértócsába belelépött valaki, mert nem messze onnan egy bocskor véres körvonala láthatott látni.

A hálószobából nyílik a szalón, amelynek ajtonyílásába volt *beszorítva Simon Julia, a kis cselédleány lába*. A leány a szalónban feküdt.

Vakmerő betörők jártak a magyarpécskai plébánián

Három ember feltörte a római katolikus esperes-plébános vaskasszáját — Olajozott szerszámokkal dolgoztak a betörők

Vakmerő betörés történt szombatról-vasárnapra virradó éjjel Magyarpécskán. Ismeretlen tettesek betörték a pécskai római katolikus plébánia hivatalába, ahol feltörték a kasszát s körülbelül 10.000 lejt vittek magukkal. A pécskai csendőrség azonnal bevezette a nyomozást, amelynek alapján a betörésről az alábbiakban számol be tudósítónk:

Vasárnap reggel izgatottan jelentették a pécskai csendőrségnek, hogy az elmúlt éjszaka folyamán

a római katolikus plébánia-hivatalban betörők jártak.

A csendőrség részéről azonnal kiszálltak a helyszínre, ahol megállapították, hogy két- vagy három ember követte el a betörést. A betörők behatoltak a parochia udvarára, majd létrát támasztottak az iroda ablakához, amelyen felmászottak. Az ablaküveget gyémánttal kimetszették, a legnagyobb elővigyázatossággal kiemelték és nyitva állt az út az irodába.

Teljesen csendben, vigyázva dolgoztak a betörők, hogy fel ne verjék a legkisebb neszzel sem a parochia lakóit. Szerencsés volt abban is, hogy a parochia udvarán nem tartanak kutyát.

arca véres volt, a nyakán egy istráng, amely az üzletből került ide. A szalónból nyílik az ajtó az üzletbe, ahol *Tenner Jánost* megtaláltuk. A pulton pálinkáspohár állott, félig szeszszel telve. A kassza előtt viznyomok látszóttak. A kulcsokat a mosdón találtuk meg, az a nagy börtárca pedig, amelyben *Tenner* a pénzét — 600.000 lejt — tartotta, üresen hevert a padlón.

A nyomozás egyébként feltevésekben re-

Idegeit, eszt, szivét
2 órán át fogva tartja

TARZAN!

Németül beszél!

konstruálta a büntényt. A valószínűség szerint *Tenner* esti nyolc óra tájban be akarta zárni üzletét, amikor jelentkezett a rablógyilkosok egyike. Pálinkát kért. *Tennernek* ismernie kellett ezt az embert, máskülönben ebben az időben nem szolgált volna ki. Az illető félig ki-

Aradváros bankot nyit

A postatakarékpénztárak felállításáról intézkedő törvény érdekes felhatalmazása az egyes városok számára

Feltűnésteltető és mindenképpen célirányos terv foglalkoztatja Aradváros jelenlegi vezetőségét. A terv ötletét tulajdonképpen a Monitorul Oficial október hó 21-i 247. száma adta meg, amennyiben ebben jelent meg annak a törvénynek ismertetése, amelyet a parlament a Román Postatakarékpénztárak felállítása érdekében hozott.

Mint emlékeztetes, a pénzügyi kormányzat nagy reményeket fűz a postatakarékpénztári intézmény visszaállításához Erdély és a

Bánság területén, míg az ókirályságban ez az intézmény teljesen új lesz, amennyiben eddig-él még ott nem volt.

A törvény szövegében azonban a postatakarékpénztárak felállításának tervezetétől függetlenül egy érdekes betoldás van. Ez a szöveg ugyanis

felhatalmazza a városok vezetőségeit, hogy a lakosság hitelszükségletének nagyobb kielégítése és a pénztorgalom betöltési fokozása érdekében, valamint a magánuzsora eredményteljesebb letörésének szempontjából városi takarékpénztárakat állíthassanak fel.

A városi takarékpénztárak egyformán állanak a város lakosságának és a megye nagyközönségének szolgálatára és a betétek számára biztos garanciát nyújthatnak, amennyiben a betétesekkel szemben az egyes városok teljes vagyoniukkal vállalnak felelősséget. Am ettől függetlenül is bizonyos mértékben ennek a vagyoni felelősségnek részese az állam is: erről azonban nem a törvény, hanem annak későbbi végrehajtási utasítása ad részletes felvilágosításokat a most kidolgozás alatt álló tervezetében.

Aradváros vezetősége komoly formában foglalkozik a terv megvalósításával. Éntesüléseink szerint — amennyiben a községi választásokat az új kormány még ennek az évről folytatja — úgy

Aradon 1933. évi január hó elsejével máris működésbe lép

a postatakarékpénztár intézményének felállításával párhuzamosan az Aradvárosi Takarékpénztár.

CORSO-MOZGO! Ma premier!

Csak felnőtteknek!

A gyalázat útja!!

(Leánykereskedők munkában).

Nagyszerű cselekményű film a Berlin és Rio de Janeiro között működő leánykereskedelem aljas üzletemeiről. — Ezt a filmet minden nőnek meg kell néznie.

Maria Soiweg, Oskar Marion, Kurt Gerron, Julius Faikenstein.

MA d. u. 8 órákor:

KISMET!

Keleti film az ezeregy-éjszaka meséiből.

Gustav Fröhlich, Dita Parlo.

Jegy Lei 8.—

A hivatalban

Állandóan fenyegető fertőzés veszélye. Óvakodjék influenzától és vegyen

Pantflavin-pasztilákat

itta poharát és közben osont be észrevétlenül cinkosa. Erre mindketten rávetették magukat *Tennerre*, akit megfojtottak. A zajra beszaladt az asszony, akit a rablógyilkosok egyike a pulthoz szorított. Ezt a fektevést igazolja az a tény, hogy

Tennerné fülbevalójának egyik követ a pultnál találták meg.

A szerencsétlen uriaszony meg akarta menteni életét és önként ajánlotta fel a pénzt tartalmazó börtárcát. A banditák elvették a pénzt, de az asszonyt

szintén megfojtották. — nehogy elárulhasa őket!

Érdekes különben az egyik tanuvallomás, mely szerint

a gyilkosság estjén egy lámpa nélküli autó állott a Tenner-ház előtt,

majd nemsokára elhagyta a községet. A borzalmas rablógyilkosság áldozatait egyébként ma temették el hatalmas részvét mellett.

Főzőtanfolyam

az Iparos Otthonban,

melyet Háy Lajos, külföldön működött konyhamester vezet. Beiratkozások november 1-ig d. u. 4-7-ig ugyanott.

LÁTOGATÁS

az Aradról elköltöző Fejér Gábornál

»Rombolás nélkül nincs ujjaépítés,« —
mondta a bucsuzó bankvezér

A volt Batthyány-uccában, néhai Spitzer Ignác nagylelkű emberbarát hagyatékához tartozó magas földszintes, szép nagy uriház pompás berendezése szállításra készen vár. Óriási utazókosarak, ládák, nehéz bőröndök, szétszedett butorok, értékes festmények széles utvesztőjén át jutok el a gyermekszobáig, amelynek két lakója most is Bécsben folytatja tanulmányait. A két fiu helyett az apjuk: Fejér Gábor áll előttem, akit feleségével együtt mély gondok töltenek el a butorzat becsomagolása, feljegyzése és expedíálása miatt. A hatalmas, ragyogó csillárok vastag papíra göngyöve hevernek a parketten, mellettük finom kivitelű képek, nagy művészek alkotásai, porcellán-szervizek színes csoportját kötik le a figyelmet.

— Nagy gondot okoz a teljes lakásberendezés elszállítása, — szól Fejér Gábor — mert a magyarországi beviteli engedélyt még nem állították ki, de rövid idő múlva megkapom azt és a kiviteli engedélyt is.

Ezután csendesen elbeszélgettünk a kiváló tehetségű bankvezérrel, akit a budapesti Leszámitoló Bank cégvezetői állásából 1915. nyarán hívták meg Aradra a volt Erdélyi Hitelbank vezérigazgatói pozíciójába és akkor egy pompázó szépségű virágos-kertben én voltam az első újságíró: az Aradi Közlöny munkatársa, akinek terveiről nyilatkozott a most bucsuzó Fejér Gábor. Tizenöt esztendő telt el Arad legnagyobb pénzügyintézetének vezérigazgatói székhelyén és ezen idő alatt számtalanszor dokumentumát szolgáltatva kivételes szaktudásának, csodálatos képzettségének, szellemi és lelki intelligenciájának, amelyekkel az általa vezetett intézetet világvárosi színvonalra emelte. Ezer és ezer aradi ember őszinte hálával gondolhat rá, mert mindenkivel igyekezett jót tenni. Az állástalanokat pozícióhoz juttatta, a tökehiányban szenvedő, de kvalitatív és értékes munkásságu kereskedőket mindig finanszírozta, iparvállalatokat keltett életre, azokat jól megalapozta és külföldi nagy tőkecsoportokkal kedveltette meg az aradi piacot.

Amikor másfélévtizedes aradi impressziói iránt érdeklődtem, végig simította magas homlokát és kissé rezignáltan felelt:

— Szépen elgondolt programmal jöttem Aradra, ebbe az érdekes és gazdasági szempontból is nagyértékű városba. Az volt az intencióm, hogy minden pénzügyintézet magas műveltségű bankári működést fejtsen ki és ez részben sikerült is, amíg normális gazdasági viszonyok voltak. Programom teljes kiépítését azonban sajnos megakadályozta a kedvezőtlen pénzügyi helyzet, amely igen sok szilárd alkotást is összerombolt. Mindig a legjobb akarat vezett működésemben, amiről bárki is meggyőződhetett. Többek között az Ipar- és Népbank felszámolását is sikerült simán keresztül vinni és tárgyilagosan állapíthatom meg, hogy, ilyen kitűnő felszámolás talán az egész világon sem történt. Az Ipar- és Népbanknál a lefedezett követeléseknek százszázalékát, a betéteknek pedig nyolcvanöt százalékát kifizettük. Azonban egyesek előtt ismeretlen a háláérzés és a felszámoló-bizottságnak eredményes működéséért — köszönet helyett — még pert is helyeztek kilátásba.

A külföldi elhelyezkedést illetően azt közölte a volt vezérigazgató, hogy egyelőre a báró Kohner-család nagy vagyonának likvidálását végzi és csak ennek a munkának befeje-

Megkapó ünnepek után Pacha Agoston dr. elutazott Aradról

Bérmálás a Minorita-templomban — Küldöttségek dr. Pacha püspök előtt — Csécsi Imre református esperes látogatása

Dr. Pacha Agoston római katolikus püspök aradi látogatásának második napja megkapó ünnepek jegyében zajlott le. Vasárnap reggel 7 órakor jelent meg a püspök a Minorita templomban, ahol megáldotta az egybegyűlt híveket, majd szívhezszóló, szép beszédet intézett hozzájuk. Nyolc órakor kezdetét vette a püspöki csendes mise, amelyet dr. Pacha Agoston celebrált fényes papi segédlettel. Az oltárnál körülvették a püspököt: Kayser Lajos pápai prelátus, Mayer Ker. János esperes, új-aradi plébános, dr. Lakatos Ottó plébános, Siebig Frigyes pápai kamarás, lippai plébános és az aradi minorita-rend tagjai. Mise alatt a templomi énekhar énekelt.

A püspök bérmál

A templom megtelt férfiakkal és fiúgyermekkel, akik a lombfüzerekkel feldíszített oszlopok között várták a bérmálás szentségének kiosztását. Mise után a püspök meleg szavakból összefűzött beszédet intézett a bérmálódókhoz, majd ünnepélyes keretek között kezdetét vette a bérmálás. Hatszáz férfi és fiúgyermek került bérmálás alá. Mivel a bérmálás időtartamára csupán a bérmálkozók, valamint a bérmászüllők tartózkodhattak a templomban, a hívek részére minden órában misét tartottak a templom udvarán felállított oltárnál.

Fél 12 órakor fogadta a püspök a bejelentett küldöttségek tisztelgő látogatását a Minorita Kulturház nagytermében. A terem zsúfolásig megtelt hívekkel, akik a nézőtérrel foglaltak helyet, míg dr. Pacha püspök a mino-

val. Valamennyi egyesületet külön-külön néhány szóval buzdította és elismerését fejezte ki a hitélet fellendülésével kapcsolatban. Végül az összes jelenlevőkre áldását adta. Megkapó zárójelenete volt az ünnepélyes aktusnak. Csécsi Imre református esperes jelent meg a teremben Kovács Zoltán és Nits István segédlelkészek kíséretében. A református egyház-község küldöttségét nagy tisztelettel fogadták és külön terembe vezették őket, ahol dr. Pacha püspök szívélyesen üdvözölte a küldöttséget. Csécsi esperes szívből jövő szavakkal köszöntötte egyháza nevében a püspököt, aki ugyanolyan melegen válaszolt és kifejtette, hogy soha sem volt nagyobb szükség az egyházak együttműködésére, mint a mai súlyos időkben.

Délután fél 4 órakor a Mosóczy-telepen a templom közelében felállított, zöld galyakkal izlésesen díszített sátorban átöltözött Pacha püspök s utána a Szivgárdisták, a hívek zászlól és a bérmálódók sora között bevonult a templomba. A templomajtóban dr. Lakatos plébános üdvözölte, majd a püspök litániát mondott és az Oltáriszentséggel áldást osztott. Ezután kezdetét vette a bérmálás, amely a templom előtti téren folyt le. A bérmálás alatt a Mosóczy-telepi énekhar énekelt. A Mosóczy-telepen 250 gyermek, fiuk és leányok vegyesen került bérmálás alá. A szép ünnepség lezajlása után a püspök visszatért a Minorita-rendházba, amelynek vendége volt aradi tartózkodása alatt. A vacsoraig visszavonult lakosztályába. Vacsora alatt az aradi Jézus Szíve kisenekkar és a Szent Imre ifjúsági énekhar adott szerenádot a püspöknek.

Látogatás Aradváros vezetőjénél

Hétfőn délelőtt idejét látogatásoknak szentelte a püspök. Dr. Lakatos Ottó kíséretében felkereste dr. Botiuc Elek polgármestert hivatalában, hogy viszonzza a szívélyes fogadtatást, amelyben az interimát-bizottság elnöke a város képviselőjében részesítette. A polgármester örömmel fogadta a püspök látogatását, s mialatt dr. Pacha hivatalában időzött dr. Lakatos plébánossal együtt, a polgármester bizalmasan elbeszélgetett velük. Dr. Pacha Agoston délután elhagyta Aradot, hogy Radnára utazzék, ahol a Notre Dame Theresianum kibővítésére alapított agg nővérek menházát szenteli fel. A püspök szombaton, 29-én érkezik ismét Aradra, hogy a következő napon, Krisztus Király ünnepén az aradi leányokat és asszonyokat részesítse a bérmálás szentségében.

Puccshírek Bécsből

Letartóztattak egy német birodalmi herceget

Bécsből jelentik: A vasárnap folyamán az osztrák főváros izgalmas puccs-hírek hatása alatt állott. Később ezek a hírek valótlannak bizonyultak. A rendőrség letartóztatta Löwenstein-Wertheim-Treidenberg Hugó német birodalmi herceget, aki egy népgyűlésen megsértette az osztrák parlamentet. A herceget később szabadon engedték, de becsületszavát adta, hogy szerdáig elhagyja Ausztriát.

Orvosi rendelőnek

alkalmas 2 helyiség központi fűtéssel a
SIMAY-fürdő emeletén november 1-től kiadó. 3651

rita-rend néhány tagjától körülvéve a színpadon fogadta a küldöttségeket. Az első tisztelgő deputáció hét gyermekből állott, akik a bérmáltak nevében jöttek köszönteni a püspököt. Dr. Pacha magához vonta a gyermekeket és az ünnepség egész tartama alatt maga mellett tartotta őket. Így, gyermekektől körülvéve fogadta azután az egyházközség küldöttségét, a melyet dr. Parecz Béla vezetett. Utána Fetter Elemér dr. a Katolikus Kör nevében, Fischer Aladár a Római Katolikus Főgimnázium és elemi iskola igazgatójaként, dr. Velcsov Géza a Credo katolikus férfiegyesület, özv. Dengl Lajosné az Oltáregyesület, Hajas Illésné és Czédly Irén a Mária-kongregációk, Pintér Ilona a Jézus Szíve társulat, Désy Károly a Szent Ferenc III. Rendje, Kalocsányi Imre a Rózsafüzér Társulat, Menczer Béla a Kolping-legényegylet, Simon Berta a Szociális Misszió Társulat, Pintér Lajos a Mosóczy-telepi katolikus-ság és Richter Károly a ségai templomépítő-bizottság nevében üdvözölték a püspököt.

Dr. Pacha Agoston szeretetteljes szavakkal, meghatóan köszönte meg az üdvözléseket és nagy örömmel fogadta a hívek részéről megnyilvánult érdeklődést, amellyel főpásztorukat köszöntötték aradi látogatása alkalmá-

Már november 1-től megkezdjük karácsonyi olcsó, alkalmi vásárunkat

szövetek, bélésárak és ugy női, mint férfi
félkabát-szövetek hozzávalókkal alkalmi áron
a Segesvári szövetgyár vezérképviselőjénél:

VAJDA BÉLA Arad, Bulev. Regina Maria

zése után jut egyéni képességeinek megfelelő pozícióba.

Fejér Gábert a baráti szívek forró sugarai követik új utjain a világvárosok gyönyörű, kupolás, csillogó palotái felé, amelyekben azonban a színes fény nem mindig simul hozzá a lelkek melegéhez

Amikor a nagy jövő előtt álló, jelentős alkotásokra hivatott Fejér Gábor kikísért az üvegteraszra, a szétbomlóva álló lakásberendezésre mutatva, e szavakkal bucsuzott tőlem:

— Rombolás nélkül nem kezdődhetik el az ujjaépítés.

B. L.

Katasztrófális nászlakoma

Beszakadt a mennyezet a lakomázó nők alatt

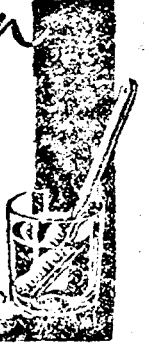
Cairoból jelentik: A felsőegyiptomi Girga közelében egy vagyonos mohamedán család palotájában mohamedán esküvőt tartottak. A lakodalmas ház második emeletén az asszonyok külön ültek nászlakomához és a vacsora alatt a ház második emelete beomlott. Az asszonyok az első emeleten tartózkodó férfi vendégekhez zuhant, tizennégy női vendég és a menyasszony meghaltak és a férfiak közül is sokan megsebesültek.

Fogápolás tudományos alapon

Unna dr. tanár, a kiváló orvos és tudós megállapította, hogy a fogkefe és a víz nem elegendők a fogak ápolésához. Az ő utasítására állítottak össze a Pebeco-fogpasztat, amely megfelel mindazon feltételeknek, amelyeket a modern tudomány a helyes fogápolástól megkövetel. Pebeco példés módon tisztítja a fogakat, ragyogó fehér színt ad, anélkül, hogy megtámadná a zomancot. Pebeco megakadályozza a fogkő képződését, erősíti a foghúst és tiszta leheletet biztosít. Mer aromája is igazolja, hogy a Pebeco-fogpaszta egész különleges fogápolóeszer.

BÉIERS-DORF & CO. S. A. R. BRASOV

Komoly jogi bonyodalmak várhatók az aradi árvíz-pótadó kivetésénél

A város november elsejétől szedi a pótadót — Aránytalan kivetések az ingatlan tulajdonosokra — Hol és hogyan felelősebbé meg az árvíz-pótadó?

Aradváros pénzügyi osztálya november hó elsejével kezdi meg a legfelsőbb fórumok által is jóváhagyott, előzetesen pedig már ki is vetett városi árvíz-pótadó szedését. Az *Aradi Közlöny* olvasói számára már több ízben is teljes részletességgel ismertettük azokat a táblázatokat, amelyeknek alapján az interimár-bizottság határozata folytán minden aradi lakosnak kivetették az árvíz-pótadóját és amint az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége már akkoriban leszögezte, különösen az aradi ingatlan tulajdonosokat adóztatták meg érzékenyen. Ma már csaknem mindenki kézhez vette a rája kirovott városi pótadóról szóló értesítvényt és éppen ennek a körülménynek folytán számos aradi ingatlan tulajdonos, kereskedő és városi ingatlannal rendelkező iparos fordult hozzánk felvilágosításért annak tisztázása érdekében, hogy van-e egy olyan városi pénzügyi fórum, amelyhez felelősebbé lehet a kivetett pótadó-összeg nagysága miatt?

Az *Aradi Közlöny* munkatársa felkereste Berzovan János városi pénzügyi tanácsost, aki érdeklődésünkre a következőket jelentette ki:

— Az árvíz-pótadó kivetése ellen a közgazdász fórumokhoz adtak be már a kezdet kezdetén felelősebbéket, mint ismeretes, ered-

ket. Nem tudom ellenben, hogy a bizottság jogköre kiterjed-e arra az esetre is, ha a városi pótadót egy külön törvény is szentesíti? Törvény rendelkezése ellen csakis a Curtea de Casatiehoz lehet felelősebbéssel élni. Ezt a kérdést a gyakorlatnak kell rövidesen tisztáznia.

A nyert felvilágosítások után az *Aradi Közlöny* munkatársa megállapította, hogy a felelősebbé bizottság valóban működik az interimár-bizottság keretei között. Elnöke Omescu Cornél interimár-bizottsági tag, tagjai pedig dr. Grapini Romulus, dr. Barbu Victor bizottsági tagok és mint előadó, Berzovan János városi pénzügyi tanácsos. A felelősebbé mindössze huszonhét lej költséggel jár és a határidőn belül történt felelősebbéeknek a végrehajtásra vonatkozólag a bizottság határozatáig felelősebbé hatálya van.

Valószínű, hogy az árvíz-pótadó kivetésének és behajtásának még komoly jogi bonyodalmak lesznek, mert amidőn a város pénzügyi ügyosztálya kivetette a meghatározott pótadó-összeget, még nem volt meg az interimár-bizottságot erre felhatalmazó törvény s így mindazok, akik magukra nézve túlmagasan találtak a kivetett összeget, ezt a kivetést nem is tekinthették véglegesnek s így nem éltek fe-

lelősebbé jogaikkal a felelősebbé bizottsághoz. Erre azonban most minden bizonnyal számos esetben sor kerül, mert különösen a házbér- és boltbér-jövedelmek felbecsülésénél keletkeztek amiatt aránytalanságok a háztulajdonosokra nézve, hogy úgy a lakbérek, mint az üzletbérek a legutóbbi értékmegállapítás óta tetemesen csökkentek. Minden jel arra vall, hogy ezzel a kérdéssel Aradváros interimár-bizottsága újlágg rövidesen foglalkozik.

A részlelősebbé — háztulajdonosok

Az árvíz-pótadó problémájával kapcsolatban beszélgetést folytattunk dr. Steinitzer Pállal, az aradi Háztulajdonosok Szövetségének vezető-ségi tagjával, aki a következőket mondotta:

— Már felmerült a terve annak, hogy keresetet nyújtunk be a semmitősebbéhez, amelyben annak kimondását kérjük, hogy az árvíz-pótadó alkotmányellenes, így tehát az arról szóló törvényt hatályon kívül kell helyezni. A Szövetség azonban ily irányú keresetet nem intézhet, tekintettel arra, hogy magára a Szövetségre nem vetettek ki árvíz-pótadót. A kérdést tehát úgy lehetne megoldani, hogy az egyik háztulajdonos indítana próbakeresetet és ezt a Szövetség vinné tovább. Erről a kérdésről egyik legközelebbi választmányi ülésünkön fogunk dönteni.

— Ma egyébként éppen az árvíz-pótadó ügyében a Háztulajdonosok Szövetségének egy küldöttsége jelent meg Botiuc Elek dr. interimár-bizottsági elnök előtt, aki azt a fontos kijelentést tette, hogy olyan háztulajdonosok, akiknek anyagi körülményei nem engedik meg, hogy a rájuk kiszabott árvíz-pótadót egy összegben fizessék ki, azok részére a város a részlelősebbét is engedélyezni fogja.

CENTRAL-MOZGO:

Premier! VÁGYOM EGY CSÓK UTÁN...

Zenés, énekes vigjáték. — Főszerepekben: Johannes Riemann, Marianne Winkelstern, Verebes Ernő, Trude Berliner, :: Max Adalbert és Senta Söneland ::

Előadások: 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

SELECT-MOZGO:

Premier! :: A JAZZ SZIMFONIAJA.

Gyönyörű zenéjű, hatalmas szerelmi dráma. Főszereplők: WILLIAM COLLIER jun. és ALICE DAY.

JÖNI

Világszáger.

ÉDESANYÁM.

Világszáger.

JÖNI

ménytelenül. Véleményem szerint most már további felelősebbéeknek semmiféle helye nincsen, mivel az árvíz-pótadó kulcsát az interimár-bizottság szavazta meg és hagyta jóvá az ismertetett foglalkozás-, illetve jövedelem-szerinti adókulcsok meghatározása alapján.

Egy titokzatos felelősebbé fórum

A városi pénzügyi tanácsos nyilatkozatának tárgyilagossági kiegészítése érdekében az *Aradi Közlöny* munkatársa a városi főszámvevőségi osztályhoz fordult további felvilágosításért. Lehetetlennek tetszik ugyanis az, hogy egy interimár-bizottsági határozat által megállapított pótadó-kivetési kulccsal szemben ne lehessen felelősebbéssel élni sehová, annak ellenére, hogy ezt a kulcsot már a városi interimár-bizottság adó-kivetési felhatalmazásáról intézkedő egyszakaszos törvény is magáévá tette. Kérdéseinkre Dunca Károly városi főszámvevő a következő felvilágosításokat adta:

— Minden városi pótadó, taxa ellen be lehet adni felelősebbét, a kivetett adóról szóló értesítés kézhezvételét követő 15 napon belül a városi taxák felelősebbé bizottságához, amelynek hivatali pontos címe: *Comisiunea de Apel asupra taxelor comunale, Primaria Municipiului Arad*. Ez a bizottság, amely a városi interimár-bizottság állandó albizottságaként működik, hivatalból tárgyalja le a benyújtott felelősebbé-

Gyorsított eljárással ítélkeznek a temesvári halálvonat váltókezelője felett

Ezt az eljárást eddig csak az államellenes bűncselekmények elbírálására alkalmazták

Temesvárról jelentik: A borzalmas emlékü rónáci vasuti katasztrófa ügyében ma délelőtt Buzoianu ügyész tsnéteiten kihallgatta Csernák András váltókezelőt, a szerencsétlenség előidézőjét. A kihallgatás megtörténte után az ügyész úgy döntött, hogy nem küldi át az iratokat a vizsgálóbíróhoz, hanem a gyorsított eljárás alapján azonnal a törvényszékhez továbbítja.

Emek értelmében a terjedelmesre növekedett Csernák-dossziét ma délelőtt az ügyészségen „sürgős”-jelzéssel látrák el és 10 órakor átküldötték a törvényszékre. Itt az iratok Todoroscu főnökök kezébe kerültek, aki arra vonatkozólag dönt, hogy melyik tanács tárgyalja le az ügyet, lehetőleg rövid időn belül.

Ilyen körülmények között nincs kizárva, hogy a bizonyítást hamarosan befejezik és így talán néhány napon belül sor kerülhet a törvényszéki főtárgyalásra is.

A gyorsított eljárást voltaképpen a Marzescu-féle rendtörvény idején vezették be és főképpen az államrend ellen elkövetett bűncselekmények elbírálásánál alkalmazták. Gyorsított eljárás alá tartoznak azonban a vagyonbiztonság elleni bűncselekmények is és így Csernák András ügye is. A gyorsított eljárást egyébként nem szabad összetéveszteni a rögtönítéléssel, mert ennél az eljárásnál a rendes nyomozás és vizsgálat teljes formáját megtartják, csupán gyorsabb tempóban végzik el a különben hosszúra nyuló műveletet.

Temesvár magyarságának hódolata Szabolcska Mihály emléke előtt

Ravasz László református püspök a temesvári Szabolcska-emléktábla ünnepi leleplezésén — Nagyszabásu beszédben hódolt a költőpap emlékének — Irodalmi délután a színházban — Szabolcska Mihály uccát kapott Temesváron

Temesvárról jelentik: Nagyszabásu ünnepségek keretében folyt le Temesváron a Szabolcska Mihály emlékére rendezett kultúrnap, amelynek kiemelkedő eseménye az volt, hogy az emléktábla-avatást ünnepélyre Temesvárra érkezett Ravasz László magyarországi református püspök. A magyar püspököt fátylas szerenáddal üdvözölték a temesvári delegáltak. Az ünnepségek vasárnap délelőtt vették kezdetüket, amikor is Ravasz László püspök istentiszteletet tartott és hatalmas beszédet intézett az egybegyültekhez. Az istentisztelet keretében avatták föl a templomban elhelyezett emléktáblát ünnepi kiállítások között.

Ravasz László dr. beszédében Pál apostolnak a galatheabeliekhez intézett levelét magyarázta. Az apostol azt mondja: „Egymás terhét hordozzátok”, majd később: „ki-ki a maga terhét hordozza”. Ravasz püspök így folytatta beszédét:

— Ez csak látszólagos ellentét — folytatja — mert ezt a két ellentétet egy hatalmasabb igazság iveli át. Eddig azt hittük, hogy egy ember jóléte vagy bukása társadalmi osztályának életétől, vagy saját képességeitől, hűségétől és becsületétől függ. Ma már látjuk, hogy ezek kevésbé döntő tényezők. Ma, amikor a földműves kezében fűrészporrá válik a buza, ez olyan oknak az okozata, amely talán Kanadában játszik. Egymás terhét hordozzuk — mondotta — ez kötelez engem, mint magyart is. Nekem arról is gondoskodnom kell, hogy felebarátainak nemcsak kenyere legyen, de népemnek táplálja a Petőfiék és Arany Jánosok lelke, a románokat Eminescu lelke, a németeket Goethe és Schiller lelke. Ha többségnek vagyok a tagja, kötelezve vagyok arra, hogy abban az országban a többség műveltsége mellett a kisebbségek műveltsége is viruljon.

A templomban megjelentek százai ezután Ravasz püspök és az elhunyt költő fiának: Szabolcska László református lelkésznek vezetésével kivonultak a költő háza elé, ahol a ház falára erősített emléktáblát leplezték le. Ezrekre menő tömeg vett részt itt az emléktábla leleplezésén, amelyet Teleki Endre presbíter végzett. Teleki Endre után Mertz Károly piarista tanár az Arany János-társaság nevében, Gredinarius Emil kulturtanácsos Temesvár város képviselőjében beszéltek. A kulturtanácsos román nyelven mondott értékes beszédet és bejelentette, hogy az uccát, ahol a református parochia homlokzatán az emléktábla elhelyezést nyert, Szabolcska Mihály-uccának fogják elnevezni.

FILM KÖZLÖNY

A gyalázat utja

(Leánykereskedők munkában)

Testet-lelket romboló szenvedésekkel megrázó eseményekkel teli ut vezet Hamburgtól Rio de Janeiroig a kis szöke, gyermeklelkű Inge számára. Inge, akit a véletlen lesodor az élet rendes, sima utjáról, mint gépirónó indul el Hamburgból Rio de Janeiroba, ahol lelkiismeretlen lélekkufarok karmai közé kerül. A leánykereskedők rabságából pedig nincsen menekülés, csak — a halál... Reális rendezői felfogással kerülnek a filmapparátus elé a leánykereskedők munkájának ravaszul kiemelt részletei és a szerencsétlen páriák nyomorult sorsára éles reflektóriényt vet az írói megkötés. Inge szerepét a fiatal svéd művésznő: Maria Solveg játssza, művészi kidolgozásjal. Oscar Marion, Oscar Homolka, Louis Ralp, Kurt Geron, Maria Foreseu, Hertha von Walter és Julius von Falkenstein, művészetük legjavát nyújtják. A rendezés nehéz munkáját Manfred Noa mesterien látta el.

vezni, Ravasz László püspök a Magyar Tudományos Akadémia és a Kistaludy Társaság nevében beszélt. Keresztes József a református egyházmegye, Pogány László a Temesvári Hírlap, Okos Gyula lelkész az ókészei reformátusok, Kara Győző az aradi Kölcsey Egyesület, Ambrózy Andor báró a temestorontálmegyei Magyar Párt, Kiss Károlyné a református nőegylet, Tóth Honka a magyar leányegylet, báró Ambrózy Andorné a Magyar Nőegylet, dr. Skuteczky Miksa a magyar dalárda, Csapó Gyula a református ifjúság, K. Cseresznyés Sándor a magyar ifjúság, Lampalter István a Filharmonikus Társaság, Argay Andor lelkész a bántási és erdélyi evangélikusok nevében nyilvánították Szabolcska Mihály emléke iránt érzett hódolatukat.

Délután nagy irodalmi ünnepség folyt le a temesvári színházban. Lelkes, a természet zsu-folásig megtöltő publikum előtt Ravasz László püspök, Metzger Márton dr. címzetes prépost és Hajdu Frigyes dr. méltatták az elhunyt költőt mélyértékű előadásokkal.

Színház — Irodalom — Művészet

* **Heti műsor:** Kedden este fél 9 órakor: *Week-end* (operettjudozság, B. bérlet.) Szerda este fél 9 órakor: *Angyalt vettem feleségül* (prózaüjudozság, itt először, C. bérlet.) Csütörtök este fél 9 órakor: *Angyalt vettem feleségül* (prózaüjudozság, A. bérlet.) Péntek este fél 9 órakor: *Édes ellenség* (szimfóniatajáték, B. bérlet, Szombat eset 9 órakor: *Nőtlen férj* (operettjudozság, C. bérlet.)

* **A budapesti színházak jövőheti műsora.** Vigaszínház, Csütörtök: Jó házból való urilány. Kedd, szerda, péntek, szombat, vasárnap: Erdélyi kastély. Vasárnap délután: Emmy. — Magyar Színház: Egész télen minden este: *Harmónia*. Vasárnap délután: *Csók a tükör előtt*. — **Belvárosi Színház:** Egész héten minden este: *Irja hadnagy*. Vasárnap

délelőtt: *I. ankét*. A ma színház. délután: *Tüznádár*. — **Kamaraszínház:** kedd, szerda, csütörtök, vasárnap: *Fanny*. Péntek: (először), szombat, vasárnap délután: *Huszárok*. — **Fővárosi Operettszínház:** Egész héten minden este és vasárnap délután: *Manolita*. — **Pesti Színház:** Egész héten minden este és vasárnap délután: *A teve*. — **Andrássy-uti Színház:** Egész héten minden este: *Le a destruktóval*. *Lacikonyha*, stb. — **Terézkerületi Színház:** Egész héten minden este: *Ez igen!* stb. — **Labriola Színház:** *Varieté*. Egész héten minden este: *A fekete lány*. *Nemzetközi varieté*. — **Royal Orfeum:** Egész héten minden este: *Dr. Lucifer*. — **Steinhardt Színpad:** Egész héten minden este: *Bohózatok, varietés számok*, stb. — **Komédia Orfeum:** Egész héten minden este: *Bohózatok: Salamon Béla*, stb. — **Modern Kabaré:** Egész héten minden este: *Uj műsor*.

* **Ma este B. bérletben Week-end operettjudozság ötödször kerül színpadra a premier kiváló szereposztásban. Ha Méry, Erényi Böske, Kiss Mariska, Gömör Emma, Papp Ella, Balázs, Feihó, Jávör, Darvas a főszereplők.**

* **Szerdán az első vigjátékjudozság.** *Angyalt vettem feleségül*, amely mulatságosan szatirizálja azt, hogy ma a tisztességes nő nem tetszik rossznak, kokottnak kell lennie annak, aki érvényesülésre számíthat az életben. Erényi Böske érdekes kirándulása lesz az angyal szerepében, a próza terén. Mészáros rendezi a darabot, ő a férfi főszereplő, azután Feihó, Darvas, Jávör, Kiss Mariska, Ungár Boriska a többi főszereplő a darabnak. A vigjáték szerdán C. bérletben, csütörtökön pedig A. bérletben megy.

* **Az aradi színház vezetői dr. Botlóc Elek interimár-bizottsági elnökkel.** Az aradi színtársulat képviselőjében Róna Dezső művezető-igazgató, Urietianu Radu karnagy és a színházi tükár ma tisztelgő látogatást tettek Aradváros vezetőségénél. Felkeresték dr. Botlóc Elek interimár-bizottsági elnököt, valamint Albu Livius alelnököt, akik ismételtén arra kértek fel, hogy a keddi interimár-bizottsági ülésen, amelyen az aradi magyar színgazgató kérését felett fogják határozni, pártfogólag kezeljék az aradi színgazgatók ezt az egzisztenciális kérdését. A delegáció vezetője hangsúlyozta, hogy Temesváron könnyen fizethet 2500 lejes bért a színgazgató, mert ott erőteljesen támogatja maga a város is a színtársulatot; ez eddigél az aradon nem következett be. Aradváros közigazgatási vezetői olyértelmű kijelentéseket tettek, hogy a színgazgató kérését a lehető legnagyobb jóindulattal fogják a maguk részéről is előterjeszteni a keddi ülésen.

Péchy Erzszi hősies küzdelme alattomos betegségével, amely újra súlyos műtetre kényszerítette. — Naponta tíz kiló gomba jövedelméből él előkelő férjével együtt

Budapestről jelentik: Péchy Erzszi, az Aradon is közkezdvelt, népszerűsége szert tett primadonna súlyos, nehezen gyógyuló betegséggel, önmagával tehetetlenül fekszik Hunyadi-uti villájában. A kristály-csengésű hangú, bájos szöke primadonna, aki a magyar főváros nagystíliú színésznői között is első helyen futott be évek előtt, most elhagyatottan, súlyos anyagi gondokkal küzdve, viaskodik komoly betegségével. Ez év tavaszán Péchy Erzszi súlyos fájdalmakat érzett és azonnal megvizsgáltatta magát Verébély és Adám professzorokkal, akik egybehangzóan megállapították, hogy sürgős orvosi beavatkozásra van szükség. Verébély sebésztanár meg is operálta akkor Péchy Erzszi a budapesti Verébély-klinikán. A műtét után határozott javulás állott be a művésznő állapotában.

A primadonna annak dacára, hogy Verébély tanár nem javasolta, Berlinbe utazott és egymás után tizenkilencszer játszott el színpadon a „Szép Helena”-t. Péchy Erzszi hónapokig maradt Berlinben, mert remélte, hogy elhelyezkedhet. Egy napon azonban érezte, hogy egyik karját fájdalmasan akadályozza a mozgásban, kújuló betegsége. Miután Verébély professzor szigorúan meghagyta a művésznőnek, hogy amint fájdalmakat érez, azonnal tiljjon vonatra és utazzon haza Budapestre, Péchy Erzszi az első vonattal hazament. A Ve-

rebély-klinikán rádium- és röntgen-kurának vették alá a primadonnát, akinek fájdalmal egyre erősödtek ugyannyira, hogy néhány nap előtt ágyának dőlt.

A nagybeteg művésznő azóta mozdulni sem tud a fájdalomtól, de mikor kissé szünik a fájdalma, reménykedve beszél arról, hogy ismét felépül és énekelni fog. A primadonna alig egy év előtt ment férjhez lovag Garibaldt Leo olasz nemeshez, aki a legönfeláldozóbban ápolja Péchy Erzszi. Naphosszat nem mozdul felesége ágya mellől, ő eteti, ápolja, vizsgálja hősiesen, rajongó szeretettel... Péchy Erzszi gyógyulásához sokkal több reményt fűznének, ha nem kellene örökös anyagi gondokkal foglalkoznia. Súlyos betegsége miatt természetesen nem vállalhat szerződést s naponta annak a tíz kiló gombának jövedelméből él férjével, amelyet kis pestkörnyéki gazdaságukból szállítanak be. A Hunyadi-uti villájuk eladó, sok adósság van ugyan rajta, de ha eladhatnák, maradna belőle annyi, hogy Péchy Erzszi visszaszerezhetné egészségét. Mert felépüléséhez nyugalom kell, minden anyagi gondtól mentes, nyugodt élet. Péchy Erzszi súlyos betegségének híre Aradon is őszinte megdöbbenést, nagy részvétet keltett, hiszen nem egy forró sikerű, felejthetetlen színházi est emléke fűződik a primadonna aradi vendégszerepléséhez.

H I R E K

Cigánylagzi Aradon

Mintha a régi, jó világ valamelyik nótás-muzsikás, szinte már legendaszámba menő éjszakája lopta volna egy éjjelre vissza magát: kivilágított ablakok sora, zene, estétől-hajnalig, szinte szünet nélkül zene, táncoló párok, forró tekintetek és olyan hangulat és kedély, amelyről talán szintén csak a legendás éjszakáknak a regései tudnának beszélni. Hosszu, terített asztal a Gutenberg-Othón nagytermében, asztal mellett fekete szemű, finom arcvonalú és testalkata menyasszony, mellette iraklós öltözött vőlegény, körülöttük az örömszülők, a vendégek hatalmas sora; lakodalom van, az egykori osztrák-magyar monarchia egyik leg-híresebb primásának, Dankó Kálmánnak fia, Dankó István tartja menyegzőjét Horváth Erzsébettel.

Az esküvő délután volt az aradi Minoriták templomában, Harsányi Vince főszteleadó adta össze a fiatal párt, este vacsora következett a Gutenberg-Othónban, amelynek nagytermét a vendégek zsúfolásig megtöltötték. Aradi cigányzenész-társadalmának maga ünnepeként tekintette Dankó Kálmán fiának esküvőjét, elfőtek mindannyian, hogy tanúi legyenek a neves pécskai cigányzenész fia lakodalomának. Dankó Kálmán nevét valamikor valóban ismerték a monarchia egész területén. Ő a szerzője a „Pécskai cigánysoron...” kezdetű dalnak, mely nemcsak Európát, de a kerek világot is bejárta. Tizenhét éves korában már helyettes primása volt az egyik legnevesebb cigányzenekarban, Erdélyi Náci bandájának. A legnagyobb magyar tárdőkön muzsikált és ott volt 1887-ben Herkules-fürdőn, amikor Erzsébet királyné tett ott látogatást. Akkoriban négy misét játszott végig a királyné előtt abban a zenekarban, amelyben többek között gróf Porcia Lajos is helyet foglalt. Erzsébet királyné ekkor külön is kifejezte előtte elismerését. 1903-ban az aradi cigányzenész versenyen ő nyerte a második díjat. A vőlegény testvére, Dankó Feri szintén neves zenész, 1913. Bécsben tanult, majd pedig szinte az egész országot bejárta és most az aradi Iparos-Othónban kötött ki.

A menyasszony Horváth Györgynek, a szintén általánosan ismert zenésznek családjából származik. Közeli rokona Kovács Kálmánnak, aki harminc évig Arad egyik első cimbalmosa volt és akinek öccse, Kovács Árpád jelenleg Bécsben Rácz Béla zenekarának, az egykori Radics-bandának a csellistája.

A kitűnő hangulat, az elsőrendű cigányzene a kora hajnalig tartotta együtt a vendégsereget és aki a Gutenberg Othón ablakal előtt elment, valóban önkéntelenül azt hitte, hogy a régi idők egy éjszakája tért vissza, a különbség talán csak az volt, hogy a régi nótáskedvvel, muzsikáló urak eltűntek, hiányoztak, az idők tergetege elvitte őket és akik mulattak és muzsikáltak — egyaránt a cigányzenészek voltak...

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változókéony idő várható megeléknkülő szelekkel és esőkkel. A hőmérséklet főleg az északnyugati részekben fog csökkenni.

— Mihály nagyvajda születésnapját ünneplik kedden, október hó 25-ikén az országban. Mária özvegy anyakirályné születésnapja szombaton, október hó 29-én lesz. Az aradmegyei prefektura közlése szerint, egyik napon sem tartanak hivatalos munkaszünetet, mivel október hó 26-ikán amugy is egyházi hivatali munkaszüneti nap van; viszont az egyes katedrálisokban háláadó istentiszteleteket fog tartani az államvallás klérusa.

— Legkellemesebb, legideálisabb, legenyhébb haszajtó a Solvo pirula. Egy doboz 20 lej. Földes-gyógy-szertár.

— Javult Gaál Gaszton állapota. Balatonboglárról jelentik: A nagy beteg Gaál Gaszton állapotában a délután folyamán némi javulást állott be. Este fél 9-kor kiadott újabb orvosi jelentés szerint, a beteg az esti órákat nyugodtan töltötte, kevés táplálékot vett magához és erősen köhög. Hőmérséklete 38.6, érverése 120, légzés 54.

Kreuger Moszkvában él?

Allítólag levélben adott éleljet magáról egyik németországi bizalmasának

Berlinből táviratozzák: A Merkurblatt szenzációs jelentést közöl, amely arról számol be, hogy egy Kreugerhez közeli személyiség levelet kapott Moszkvából, amely szerint Kreuger Ivar Moszkvában él. Ez a hír Svédországban óriási szenzáció erejével bír, minthogy ott átkános az a meggyőződés, hogy Kreuger helyett tulajdonképp egy vlagyabot temettek el.

A fenti hírt fenntartással közöljük, mert Kreuger halálát olyan legenda kör övezi már, hogy az újabb híradás is könnyen születhetett az emberek fantáziájában.

— Orvosi konzilium egy aradi urleány betegsége. Öszinte részvétet és mély megdöbbenést váltott ki ma Aradon az a hír, hogy dr. Nagy Sándor volt országgyűlési képviselő, Interimár-bizottsági tag leánya: Nagy Erzsike súlyosan megbetegedett. Az általánosan kedvelt, nagyműveltségű fiatal urleány, aki az aradi uritársaságok népszerű tagja, néhány nappal ezelőtt hirtelen rosszul lett, majd elveszítette eszméletét. Édesatyja és hozzátartozói kétségbeesetten fordultak az orvosokhoz, akik vasárnap este konziliumot tartottak Nagy Erzsike betegsége körül. A konziliumon a következő orvosok vettek részt: dr. Moga Cornelia, dr. Róth Marcell, dr. Goldschmidt Lipót, dr. Hersch Andor, dr. Wiener Imre, dr. Goldberger Emánuel és dr. Vas Sándor. Az orvosok „encephalitis hemorragica“-t állapítottak meg, a fiatal urleánynak vérzéses agylobja támadt. Az orvosok éjjel-nappal a beteg ágya körül tartózkodnak és mindent elkövetnek, hogy a fiatal leányt megmenthessék. Nagy Erzsike állapotában egyébként ma este javulás állott be, amelyet az orvosok biztató jelnek tartanak. A család nagyszámu barátai és tisztelői reménnyel teli érdeklődéssel várják a fiatal urleány mihamarabbi felépülését.

Női télikabátok, bundák és ruhák
a legelegánsabbtól a legegyszerűsítettig
dus választékban.

Bámulatos olcsó árak!

M. Menczer-nél

Aradon, Bul. Reg. Maria 12. (Fischer Eliz-palota).

Mindennemű szórmeáru en gros és detail eladása. 388

— Házasság. Sajgó Mancika és Klotis Frigyes ma, 25-én, déli fél 1 órakor tartják esküvőjüket a helybeli minoriták templomában.

Biztató kilátás

Blau felfogadja az új pénztárost.

— De remélem, tisztában van a pénztáros kötelességével.

— Legyen nyugodt, úgy kezelem a pénztárat, mint a magamét.

— Nagyvárad iróni budapesti eljegyzése. Budapestről jelentik: A Reggeli Újság értesülése szerint Gulácsy Irént, a neves irónit eljegyezte Apáti Jenő, a Légiforgalmi Rt. igazgatója. Az esküvő a közeli hetekben várható.

Német, francia oktatás

nagyon mérsékelt tandíj. Str. Unirei 1. sz.

— Éjjeli sötétség Londonban. Londonból jelentik: Az angol fővárosra ma délelőtt éjjeli sötétség borult, úgy, hogy az ivlámpákat fel kellett gyújtani és az autók is kötelezték fényszóróik bekapcsolására. A légügyi minisztérium buletinje szerint, szélmentes légrétegben a ködtakaró teljesen elsötétítette a napot, kedden délután 6 órakor, a Zrinyi-uca 6.

Legújabb bunda fazonokat, valamint rövid spencereket legszebb kivitelben készíti

ROSENZVEIG speciális szűcs,
Földes-patika, mellett.
Prémioszt, átalakítást legolegjobbban vállalok. 3264

— Tűz a Bucuresti melletti repülőtéren. Bucurestiből jelentik: A Bucuresti melletti piperei aerodromban tűz ütött ki. Az egyik hangár és benne egy bombavető repülőgép elégett. A tűzoltók a tűz továbbterjedését megakadályozták.

Halottgyalázó községi bíró

Érdekes tárgyalás az aradi törvényszéken

Furcsa falusi perpatvar ügye került ma az aradi törvényszék elé. Az ügynek csupán az az érdekessége, hogy egy volt községi al-bíró halottgyalázásért ítéltek el. A vádlott Don Petru Pipes, volt curticli községi al-bíró, egy halott asszony emlékét gyalázta meg és ezért került ma az aradi törvényszék második szekciójára.

A vád szerint, Don Petru Pipes ez év áprilisában kiment a curticli temetőbe, ahol néhány nappal ezelőtt özvegy Bradean György né községbeli asszonyt temették el. A feljelentés szerint a bíró odarugott a frissen hantolt sírhoz, kirántotta a keresztet belőle, majd azt kiáltotta:

— Ezt az asszonyt az árokban kellett volna eltemetni!

Az eset miatt a halott özvegy fia, Bradean György földműves jelentette fel halottgyalázás címén a volt kisbíró, akit a járásbírószág ezer lej pénzbüntetésre ítelt. Az ügy ma került Don felebbezése folytán a törvényszékhez, amely előtt a volt al-bíró tagadta, hogy az inkriminált kijelentést megtette volna. Azt vallotta, hogy csak azért jött dühbe, mert az asszonyt rossz helyen temették el. A bíróság büntetlennek mondotta ki Don Petrut, azonban büntetlen előéletére való tekintettel, kétszáz lejre szállította le a bírság összegét.

Ujabb hamispénzgyár Aradon

Az aradi rendőrség ma újabb hamispénzverőknek jött a nyomára. Amikorra túnyomó részben ércpénzek vannak forgalomban, veszedelmes elszaporodott a hamispénzgyártók száma, akik nemcsak öt, tíz és huszlejeseket készítenek, de ezüst százlejeseket is hamisítanak. Emlékeztet még, hogy nemrégiben leplezte le Iancu Traian, az aradi rendőrség büntügyi osztályának főnöke azt a bandát, amely Temes- és Aradmegyét akarta hamis ércpénzekkel elárasztani. Ma aztán egy cigányt fogtak el, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy valamelyik pénzhamisító banda tagja.

A kora esti órákban betért az egyik volt Pécskai-uti vendéglőbe egy cigány, aki vacsorát rendelt, majd pedig, amikor fizetésre került a sor, ezüst százast adott át a vendéglősnek. Ennek azonban gyanus volt a százast, azt közelebbről megvizsgálta és megállapította, hogy hamisítvány. A cigányt szóval tartotta, valakit pedig elküldött a közelben posztoló rendőrről. A cigányt, aki erősen tiltakozott a gyanúsítás ellen, a rendőrségre szállították, ahol Mona detektiv kezdte meg kihallgatását. A cigánynál, akinek nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem közlik, több ezüst százlejeset találtak és megállapították róla, hogy kerülségi illetőségű. A rendőrség most abban az irányban folytatja a nyomozást, hogy az elfogott cigánynak kik voltak a bűntársai.

— Casanova-muzeum lesz Velencében. Velencéből jelentik: Vallier velencei gróf megtette a szükséges lépéseket aziránt, hogy Giacommo Casanova hamvait, amelyek ezidő-szerint Csehországban nyugszanak, Velencébe szállítsák. A lagunák városában bizottság alakult egy Casanova-muzeum létesítése céljából.

— Wizo megnyitó előadása folyó hó 25-én, kedden délután 6 órakor, a Zrinyi-uca 6. szám alatti otthonunkban. Dr. Róth Dezsőné (Temesvár), valamint Weinberger Nándorné (Cluj), palesztinai élményeiről tart előadást. Wizo-testvéreink megjelenését kérjük.

Özvegy gróf Königsegg Fidélne temetése

Egy aradmegyei nagy hitbizományi birtokosból
— biztosítási ügynök.

Jelentettük, hogy özvegy gróf Königsegg Fidélne 86 éves korában Aradon meghalt. A nagyhirű matróna, aki teljes szegénységben töltötte életének utolsó éveit, a minorita-palota földszintjén levő kis lakásában szenderült örök álmra. Temetése vasárnap ment végbe a felsőtemetőben, ahol a grófi családnak sok évtized óta családi sírboltja van. A temetésen a Löcs-, a Steiner-, a Szacsavay-, a Vadas- és a Saárosy-Kapeller-családok tagjai jelentek meg. A gyászszertartást Harsányi F. Vince minorita lelkész végezte, aki szép magyar imával bucsuztatta el a grófnét, akinek az ura római birodalmi gróf címet is viselt. Mindenki emlékszik a piros arcú, sovány, ősz bajuszu, cvikkeres Fidél bácsira, aki öreg korában is megtartotta fiatalos szokásait, állandóan világos bokavédőben járt és nem is lehetett rajta külsőleg megállapítani a hős, exotikus oroszánvádlás nagy ügyességét. A csendes és jovialis gróf őseitől nagy vagyont örökölt az aradmegyei Silindián, ahol több ezer holdas hitbizomány és gyönyörű kastély fölött rendelkezett. Aíriai vadászataira és egyéb passzióira rendkívül sokat költött és adósságai miatt el kellett adni a hitbizományt, amelyért négy millió aranykoronát kapott és azt királyi engedéllyel állampapírokba fektette, de ezek a háború következtében elértéktelenedtek. A gróf, valamint családja teljesen elszegényedett s az öreg Königsegg 76 éves korában mint biztosítási ügynök halt meg. Az utolsó években eladta nagy vadászakmány-gyűjteményét és azzal enyhítette nélkülözéseit.

— **Eltemették Savu Constantin feleségét.** Vasárnap délután temették el nagy részvét közepette Savu Constantinnét, az erdélyi miniszterium aradi származású igazgatójának feleségét. Az ismert aradi uriaszony halálának híre általános megdöbbenést keltett Aradon, miután elhunyt minden előzetes betegeskedés nélkül, váratlanul következett be. Savu Constantinnét tegnap délután négy órakor temették el a bucaresti-i Belu temetőben előkelő és nagyszámú gyászolóközönség részvételével.

— **Negyedmillió lejt kaptak a zsigmondházi árvizkárosultak.** Ma negyedmillió lejt fizetett ki az aradi pénzügyigazgatóság főpénztára a zsigmondházi árvizkárosultak számára. Mint annakidején megtörtént, Aradmegye vezetősége 250 ezer lejt szavazott meg a zsigmondházi árvizkárosultaknak, akiknek házákat az ár tönkretette. A segély kifizetése a mai napon történt meg.

— **Büffé épül az aradi törvényszék udvarán.** Néhány nap óta serény munka folyik az aradi törvényszék udvarán, ahol kisebb épületet emelnek. Érdekes ujjítás készül, amennyiben a törvényszéken most büffét állítanak fel. Sokszor kora reggeltől, déli tizenkét óráig kénytelenek sokan ott tölteni idejüket és nem hagyhatják el az épületet. A törvényszék elnöki hivatala a napokban tartotta meg a nyilvános árvejtést az udvaron felállítandó büffére és a beérkezett ajánlatok közül Ciobota Constantinét fogadta el. A bérlő saját költségén építi fel a büffét, amelyért évenként tízezer lejt bért fizet. Tíz év múlva az épület a törvényszék tulajdonába megy át. Az új törvényszéki büffé körülbelül november közepén nyílik meg.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, kérvények, beadványok és nyomtatványok román szövegezését, és fordítások hitelesítését csak **Mitra I. Sándor**, törvényszéki hites román-magyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra).

— **Kéménytűz a Borona-uccában.** Ma az esti órákban értesítették az aradi tűzoltóságot, hogy a str. General Coanda (Borona-ucca) 31. számú házban nagy kéménytűz keletkezett. A tűzoltóság azonnal kivonult a helyszínre és a kéménytűzet néhány perc alatt elfojtotta. A tűz minden valószínűség szerint a felgyülemlett korom meggyulladására következett.

— **Családi dráma áldozata lett egy híres énekesnő.** Berlinből jelentik: Bundenege-Kintze ismert kamaraénekesnőre, amikor a charlottenburgi színházban előadás után hazamant, férje revolvérrel rálőtt az uccán. Az énekesnő állapota menthetetlen. A férjet letartóztatták, kihallgatása során elmondotta, hogy tettét családi viszály miatti elkeseredésében követte el.

— **Besurranó tolvaj.** Mitran Mária Berechiu községbeli lakos feljelentést tett a csendőrségen Jurca Pál ellen, hogy amíg ő távol volt lakásától, Jurca behatolt oda és egy kazettából 4300 lej készpénzt lopott el. A csendőrség a tolvaj ellen megindította az eljárást.

— **Szökevény magyar katona Aradon.** A nagy-laki határrendőrség elfogta Erdei Mihály 22 éves magyar katonát, aki átszökött a határon. A szökevényt behozták az aradi csendőrszárnyparancsnokságra, ahol kihallgatása alkalmából azt vallotta, hogy mindössze három hete áll a magyar hadsereg kötelékében, azonban megunta a katonai életet és ezért szökött át Romániába.

GYÁRI LERAKAT.

A Gyapjúipar R. T. Timisoara legujabb női és férfi szöveteit a TREBITSCH & FIA BUCURESTI elősmort szép és jó selmeit, nagyon szép kész női kabát és ruhákat szeszélcós olcsó árban árul. ☐

EN GROS! *Serilana* EN DETAIL!

MINORITA-PALOTA

Budapesti felvételek

Az Aradi Közlöny fotóriportere, Sándor Jenő fényképész mára elkészítette mindazokat a felvételeit, amelyeket az Aradi Közlöny filléres gyorsvonatának útja alkalmából készített. A jól sikerült fényképeket az Aradi Közlöny főkkiadóhivatalának kirakatában helyezték el közszemlére, hogy mindenki megismerhesse magát rajtuk és rendelhessen belőle, ha úgy kívánja. A fényképek megrendelhetők a fényképésznél az evangélikus templom mellett és az Aradi Közlöny főkkiadóhivatalában. Egy-egy kép ára 15 lej.

— **Halálozás.** Id. Weinberger Ferenc aradi nyugdíjas nyomdász felesége ma meghalt. Temetése szerdán délután lesz az alsó temető halottsházából.

— **Lelopták a templomról a rácsot.** Vakmerő tolvajokat sikerült ma elfognia az aradi rendőrségnek. A rendőrségre ma feljelentés érkezett, hogy a szerb templom udvaráról ismeretlen tettesek tizenkét templom-ablakhoz való rácsot loptak el. Rövid nyomozás után Bugariu detektívnek sikerült elfognia Nedelcu József, Crécian Demeter és Nedelcu Sándor séga-cigánytelepi lakosokat, akikről megállapítást nyert, hogy a lopást ők követték el és hogy a lopott árut egy aradi vas-nagykereskedő cégnek eladták. Mint kiderült, Nedelcu József egyszer már a bünygyi hatóságok elé került azért, mert a textilgyárból csatornához szükséges alkatrészeket lopott el.

Szörnyű bosszu

Az öreg Thomast harmadszor gázolja el egy autó. Tájékozik a haragtól.

— Ugy? — kiáltja düheben — no de most majd én veszek magannak egy autót!

— **Okmányhamisító aradi biciklitolvaj.** Csuta Pál aradi fiatalember néhány hónappal ezelőtt részletre vásárolt biciklit az egyik aradi cégtől. A cég kívánságára bizonyítványt hozott, amely igazolta, hogy vagyona van és így jó a pénzre. Csuta később eladta a biciklit, anélkül, hogy annak árát kifizette volna. A cég ezután tudomást szerzett arról is, hogy az általa bemutatott hivatalos bizonyítvány hamis volt, mire feljelentést tett Csuta ellen. Ma tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék, amely csalásért egy hónapi fogházra ítélte a fiatalembert.

— **Autógázolásért tizenöt napi elzárás.** Lantos Ferenc aradi soffőr állott ma könnyű testiértéssel vádolva az aradi törvényszék előtt. A soffőr néhány hónappal ezelőtt a mikalakai uton elgázolta Crisan János glógováci fiatalembert, aki biciklin jött Arad felé. A kerékpáros könnyebb sérüléseket szenvedett és a bíróság ma tizenöt napi elzárásra ítélte elgázolóját.

Házkezelést

vállal budapesti bérházaknál budapesti

háztulajdonos építésmérnök

mindenben nagy gyakorlattal. — Ajánlatok „Garancia” jellegre az Aradi Közlöny kiadójában. 3605

— **Gyújtogatás vádjával letartóztatott uriaszony.** Budapestről jelentik: Gyújtogatás büntetvény vádjá miatt, tegnap letartóztattak egy általánosan ismert uriaszonyt. Bauer Mária, egy tűzerőhadnagy elvált felesége, a Németvölgyi-ut 42. számú villában lakott, amelynek padlásán galambokat tartott. A galambok etetésére járt a padlásra, ahol egy napon tűz ütött ki. Miután Bauer Máriát látták a tűz előtt pár perccel lejönni a padlásról, gyújtogatás gyanúja miatt megindult ellene az eljárás. Az uriaszony súlyos idegbajban szenved és már több ízben okozott feltűnéstkeít botrányokat.

— **Itélet a város és Bogdán kéményseprőmester közötti pereskedésben.** Hétfőn délelőtt hirdette ki az ítéletet a bucaresti-i Semmitőszék abban a perben, amelyet Bogdán Gyula aradi kéményseprőmester indított Aradváros vezetősége ellen, kerületének elvétele miatt. A Semmitőszék ítéletéről dr. Nedelcu Miklós városi főügyész a délutáni órákban küldött táviratot Aradváros vezetőségének, amelyben közölte, hogy az ítélet a városra nézve kedvező. A távirat megérkezése után felkerestük Bogdán jogi képviselőjét, Boncu Vazul ügyvédet, valamint Bogdán Gyulánét, akik azonban közölték, hogy miúdig semmiféle értesítést Bucurestiből még nem kaptak s így érdemben nem adtak nyilatkozatot.

— **Akinek a gyomra faj, bélműködése megredkedt,** mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése gyengül, nyelve fehéressárga, annak naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza az emésztését s jó körérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József viz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Vasárnapi lapszámunkban közölt bridgerejtvényünknel** szedési hiba folytán egy lap kimaradt. A Dél vonalon játszó játékos lapjai közé még egy kör 2-est kell venni.

— **Talált férfi keztyű.** Hétfőn délelőtt a Corso-cukorüzlet előtt, 8 és egyegyed számú, jobbkézre való, barna Westend nappa-férfikeztyűt találtak. Jogos tulajdonosa átveheti az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— **Az Új Idők mai számában közli Teracsényi György** fojtott levegőjű, drámai hatású elbeszélését. Kosztolányi Dezső szikrázóan elmesés írását, Kosáryné Réz Lola napfényesen derűs regényfolytatását, Bodás János, Király Tibor és Kuti László szép verseit. Keresztretjtvény, Divat, Kézimunka, Receptpályázat. Szépségápolás, Kertészet gazdagítja az uricsaládok kedvelt napilapját, amelynek kiadóhivatala Budapest., VI., Andrassy-ut 16., bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díj negyedévre 260 lej.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma.** Baden bei Wien, az őszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényezők, — külön szivostály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

SPORT KÖZLÖNY

Nehezen győzte le a Gloria-CFR szebeni ellenfelét Gloria-CFR—Soimi 3:2 (1:0)

A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában lejátszott mérkőzés a Gloria minimális arányú győzelmét hozta. A mérkőzés nem mozgott túl magas nivón, az aradi együttes a vártnál gyengébb játékot produkált. A szebeni együttes nem mutatott sokat, a játékosok lelkesek, de a tudásuk még primitív. Mindezeket összegezve, egy jó Gloria gólokkal verte volna a Soimit.

Az első gól a 44-ik percben esik, ekkor Barbu II. fut el a szélen és védhetetlenül gólt

lő. Szünet után a 11-ik percben Cosma eredményes, majd a 15-ik percben Dobra a gólszerző. Már három gólkülönbséggel vezet a Gloria, amikor a Soimi Bachici és Baicoianu révén egymás után két gólt ér el és ezzel be is állították a végeredményt.

A győztes csapatból Bugárin, Szabó és Barbu tűntek különösképpen ki, míg a szebeniek legjobbjai Lindner, Apolsan, Tatu és Buian voltak. Sebesan, piski-i bíró jól vezette a meccset.

Nagy meglepetések a magyar ligabajnokságban

Az Ujpest két, a Hungária egy pontot adott le.

III. ker. FC—Ujpest 3:2 (1:1.) Heves változatos küzdelem, amelyben elvérzett a Hungária ellen kitűnően szerepelt ujbpesti együttes. Az első félidőben még nyílt volt a mérkőzés, azonban a másodikban Ujpest csapata lelkesebb és jobb volt ellenfelénél. A vezető gólt az első félidő 34. percében Fenyvessy szerezte meg III. ker.-nek, a 43. percben Avar egyenlített. A második félidőben az ujbpesti csapat erősen támad az első percben Blasko a 22. percben Dömötör lövik a gólokat. A 38. percben Farkas szépített az Ujpest vereségén.

Hungária—Kispest 3:3 (2:2.) A 12 percben Cseh szerezte meg a vezetést, azonban a 22. percben Konyor egyenlített, sőt a 34. percben Serényi a vezetést is megszerezte. A 39. percben Titkosnak sikerült az egyenlítés. A második félidő 21. percében Szepes a Kispestet juttatja vezetéshez, de a 35. percben Titkos újra egyenlít. A félidő szünetében Mándi megsértette az egyik határbíró, aminck következtében a bíró a második félidőben nem engedte pályára lépni. A második félidőben különösen viharos hangulatban eldurvult a mérkőzés, a bíró a Hungáriából Webert, a Kispestből pedig Szenest és Serényit kiállította.

Ferencváros—Szeged FC 7:1 (3:0.) A Ferencváros reorganizált csapattal játszott, jobbösszekötőben Kovácsal, aki bevált. A szegedi csapatban ezután szerepelt először Somogyi, az új középfedezet, nekik köszönhetik a szegediek a súlyos vereséget. A gólok sorrendje: 25. p. Kovács, 30. és 35. p. Turay. A második félidőben 1., 5. és 7. p. Turay, 9. p. Kovács, 40. p. Kiss (Szeged.)

Buda 11—Soroksár 3:1 (2:1.) A budai csapat elég gyengén játszott, azonban így is sikerült. A soroksáriakat Augusztinovits kapus mentette meg a nagyobb gólkülönbségtől. A budaiak góliait Polgár, Röck és Sztanicsek lötték, míg a soroksáriak részéről Kautzky volt eredményes.

Somogy—Bocskay 1:0 (1:0.) A Kaposvár mindvégig erős iramu mérkőzés, melyet a hazai csapat bírt jobban és így sikerült meglepetésszerű győzelmet aratnia a Bocskay ellen. A győztes gólt Galambos lötte.

Attila—Nemzeti 2:0 (1:0.) A miskolci csapat második félidőbeli játékával megérdemelten nyerte a mérkőzést. A Nemzeti csatárai nagyon gólképtelenek voltak. Góllövők: Mátéffy és Virágh.

O Barátságos mérkőzések. AMTE—Olimpia-PTT 3:1 (2:0.) Az AMTE Walter, Pomacsek és Magold gólijaival, Barbu I. gólijával szemben, megérdemelten győzött. A mérkőzést Czégka vezette. — ATE—Hakoah 3:2 (0:1.) Az ATE nehéz küzdelem után győzött a Hakoah felett. Gólszerzők: Tóth, Szabó és Mónus öngólja, illetve Grünfeld és Feja. Bíró: Weinberger. — AMTE USA—Virtutea 10:0 (5:0.) A Pécskán lejátszott mérkőzésen az AMTE kebelében alakult Stiaszny-gár iudai-csapata lehengerelte a pécskai együttest.

O Ifjúsági bajnokság. AMTE—Egyetértés 2:1 (1:0.) — Juventus—Transylvania 3:3 (2:1.) — Hakoah—Tricolor 3:1 (2:0.) — AAC—Olimpia 2:1 (1:1.) Az Olimpia szövetségi tartozása miatt barátságos, a pontokat az AAC kapta.

O Szövetségi díjmérkőzések második csapatok részére. AMTE—AVMSE 7:0. AAC—Tricolor 2:1. Transylvania—ATE 3:0.

O Brassóban győzött az Unirea Tricolor. Unirea Tricolor—Brasovia 2:0 (1:0.) Brassó. Nemzeti Bajnokság. B. csoport. — A bucaresti-i együttes nehéz küzdelem után győzte le a homi együttest. Carjean és Bebe voltak a gólszerzők.

O ÖSSZEÁLLITOTTÁK A MAGYAR FUTBALL-VÁLOGATOTTAT. Budapestről jelentik: Máriássy Lajos dr. szövetségi kapitány a következő csapatot állította össze az október 30-án lefolyó magyar-német válogatott labdarúgó mérkőzésre: Háda (Ferencváros)—Korányi (Ferencváros, Bíró (III. kerület)—Borsányi (Ujpest), Sárosi (Ferencváros), Lázár (Hungária)—Korányi II. (Ferencváros), Auer (Ujpest), Turay (Ferencváros), Toldy (Ferencváros), Déry (Törekvés), Tartalékok: Szabó és Barátky (Hungária).

O Külföldi eredmények, külföldi események. Néhány sorban beszámolunk a fontosabb külföldi eseményekkel: Kadi-köi: Oroszország 4:0 arányban vert rá a török válogatottra. — Budapest: Az amatőr bajnokságért lejátszott mérkőzések eredményei: Törekvés—FTC 3:2. URAK—VI. ker. FC 3:2. UTE—FVSK 7:1. BEAC—MTK 2:1. BSZKART—22 FC 2:1. MÁVÁG—EMTK 3:1. Elektromos—BSE 1:0. — A profibajnokság II. kategóriájában a Vasas van az élen. Eredmények: Vasas—Taxi FC 2:1. Bak TK—Schell 2:1. Vac FC—Budafok 3:0. — Meghalt Maros Oszkár, az Ujpest vezére. — Debrecen: Kelet—Észak válogatott 3:2 (2:2). — Békéscsaba: A Bohn SC 6:0-ra verte a Gyulai TE-t, a gólok közül Bali kettőt rugott.

Csökönnyösen tagadnak a budapesti kommunistaper vádlottjai

Elhalasztották újra a per tárgyalását — Súlyosbbitó körülmény, hogy számos távirati intervenció történt külföldről

Budapestről jelentik: A törvényszék ma kezdte meg a kommunista agitációért kivégzett Sallai és Fürst büntársainak, a tiszolci pap meggyilkolásával vádolt Karikás Frigyes és társainak tárgyalását.

A bíróság elsőnek Karikás Frigyeset hallgatta ki, aki kijelenti, hogy erdélyi születésű. Oroszországban gazdasági és ipari kollégiumot végzett. Meggyőződéses kommunistának vallja magát. Elmondja, hogy a háboru alatt fogságba esett és 1918-ban került haza, a proletárdiktatura alatt a 39-ik dandár politikai megbízottja volt. Tagadja, mintha a tiszolci papot meggyilkolta volna, elmondja, hogy Oroszországban egy textilgyár igazgatója volt s szakmája tökéletesítésére volt Párisban, Berlinben és Prágában. Párisban találkozott Károlyi Mihállyal, akit nem tart kommunistának. Általában tagad mindent és igen kihívóan viselkedik. Sallaival és Fürsttel, mint állítja, mindössze egyszer beszélt. Mikor az elnök előző vallomására figyelmezteti, azt mondja, hogy azt a rendőrségen kieroszakolták belőle.

Ezután a többi vádlottat, többek között a

ARLESZALLITAS!!

a ZEPHIR kályhákna!

Nem a minőséget hanem

árát redukáltuk!!

Kérjen árajánlatot

Szántó Dezső és Fia

redőny- és kályhagyártól

Oradea

Lerakat: Andrányi Károly és Fiai, Arad.

O Vereséget szenvedett a Titanus. A II. osztályu bajnokság során a következő eredmények voltak: Banatul—Titanus 2:1 (1:0). Bíró: Pálffy. — Egyetértés—Victoria 2:0 (0:0). Bíró: Polaretzky. — AVMSE—RAC 3:3. Bíró: Ciungan.

O Nagyszerűen sikerült az AMTE kerékpárversenye. Az AMTE kerékpáros szakosztálya kitűnően megrendezett versenyt tartott, amelyet 80 kilométeres távon a Semperit-cég „Bronz emberé”-ért futottak. Az első az AMTE Silbersteinje lett 3 óra 6 perces idővel. 2. Klug, Kisszentmiklósi Banatul. 3. Kozsinek I MTE. 4. Mohács MTE. A 40 kilométeres verseny eredménye: 1. Krámer, TMTE. 2. Lehoczky, AMTE. 3. Friedmann, AMTE. A győzteseknek Hentschel István zsüri-elnök formás beszéd keretében nyújtotta át a díjakat. Fränkl mérnök és Szabó Gyula voltak a zsüri tagjai, míg a fordító tisztségét Matuz András és Govrik töltötték be. A siker érdekében Tóth János és Szabó Károly hathatósan közreműködtek.

O Gyenge játék, könnyű győzelem. Ripensia—Románia 3:0 (2:0.) Nemzeti Bajnokság. A. csoport. A Ripensia rossz játékot mutatott, de még így is biztosan győzött a gyenge játékerőt képviselő Románia felett. Dobai (2) és Lakatos osztottak a gólokban.

O Vereséget szenvedett a Titania! Kurticsen: Frontiera—Juventus 3:0 (1:0). Goicea tárgyilagossá bíró volt.

O Vidéki eredmények. A legtöbb helyen bajnoki mérkőzést játszottak: Szalonta: Makabbi—NSC 2:1. — Dés: Somes—Zilahi Unirea 6:1. — Marosvásárhely: Victoria Szászrégen—Mures 1:0. — Lugos: Vulturii—Germania 10:0. — Szatmár: SzSE—Nagykarolyi Victoria 4:2. — Temesvár: TAC—Elektrika 3:2. Kinizsi—Kadima 2:1. — Resica: UDR—Banatul 8:0.

25 éves Kilián Györgyöt hallgatták ki, aki szintén mindent tagad és azt állítja, hogy a rendőrségen veréssel csikarták ki belőle a beismerő vallomást. Amikor az elnök elébe mutatja az általa írt kommunista iratokat, azokat letagadja. Az irásszakértők ezzel szemben kijelentik, hogy az iratokon Kilián írása van. A következő vádlott a kommunisták lakásadója, Konczér Lajos, aki kijelenti, hogy nem tud semmit arról, ami az albérleti lakásokban történt. Hayn detektívfelügyelő elmondja, hogy egyik detektívje hamis azonossággal felkereste a vádlottakat és azoktól fontos kommunista irásokat kapott.

A bíróság elutasította a bizonyítás kibővítésére vonatkozó indítványokat és ezzel a perbeszédre került a sor. Dr. Traiger ügyész beszédében azt fejtette, hogy Karikás érdekében a külföldről kaptak tiltakozó táviratokat, ami azt bizonyítja, hogy a vádlott nevezetes személyisége volt a kommunista mozgalmaknak. A bíróság ezután a tárgyalást berekesztette és szerdára halasztotta, amikor valószínűleg már ítélethirdetésre kerül sor.

Aradmegyei tűzoltók versenye Pankotán

Vándordíj-verseny, választmányi és közgyűlés.
— A szolgálati érdemek ünnepélyes átadása.

Aradváros és Aradmegye Tűzoltó Szövetsége minden évben más és más községben tartja meg vándordíj-versenyét és évi rendes közgyűlését. Az idei mérkőzés Pankotán zajlott le a legszebb sikerek mellett, melyről az alábbiakban adunk számot.

A pankotai és más községbeli tűzoltók vasárnap reggel 8 órakor gyűltek össze a község háza tágas udvarán, ahol dr. Cotioiu Romul szövetségi alelnök lelkes szavakkal üdvözölte Herzka Ármint uradalmi igazgatót, dr. Lédermann Márton kári orvost és dr. Staubesand Keresztély kári ügyészt, akik lelkes munkájukkal elősegítették a megyei tűzoltóság fejlesztését. Az üdvözlő beszéd után átnyújtotta Herzka Árminnak a huszonöt, dr. Lédermann Mártonnak és dr. Staubesand Keresztélynek az öt-öt éves szolgálati érdemet, ezután kezdetét vette a sorsolás.

A megyéből hat testület nevezett be a támadási verseny-gyakorlatok a legnagyobb siker mellett zajlottak le. A feladatot Záray Jenő megyei tűzrendészeti felügyelő állította össze nagy szakértelemmel. A déli órákban Záray Jenő felügyelő a pankotai tűzoltóknak adott riasztójelet, akik Ghiba Mihály parancsnok vezetésével az összes szerekkel a butorgyárba rohantak és ott kezdetét vette a bemutató gyakorlat.

Ghiba harsány vezényszavára megkezdődött a támadás, védelem, mentés és végül segítséget kért a butorgyári tűzoltóktól, akik Gerő Jenő parancsnok vezetésével beleavatkoztak az oltási műveletbe. A tetszetős és nehéz feladatot nagy sikerrel oldották meg. Délben a Dácia-vendéglőben százteritkes bankett volt. Az első felköszöntőt dr. Laza Romul szövetségi alelnök üfésége II. Károly királyra mondotta. Dr. Cotioiu alelnök szép beszéd kíséretében kihirdette a verseny eredményét, mely szerint az I. díjat a kisszentmiklósiak 12. ponttal, a II-at a zimándiak 8 ponttal, a III-ikat a gyorokiak 7 ponttal nyerték meg. Záray Jenő felügyelő a pankotai tűzoltókat üdvözölte, kik nemcsak elsorongan vannak kiképezve, hanem sok felszereléssel is bírnak és nobilitásukat kimutatták azzal, hogy a helyi viszonyokkal való ismerettségük miatt a vándordíj-versenyben nem vettek részt. Gyakorlatuk tökéletessége és ügyességének hatalmas ezüst serlegét. Dengl huszárezredes a tűzoltókat, akik fegyelmezett katonákhoz hasonlók, míg dr. Pop Zsolt Simon járási főbíró a szövetséget üdvözölte, amely a megyében oly szép eredményeket ért el. Sonnenschein főrabbi költői lendületű beszédében a békés együttéléstől szólt. Délután 3 órakor választmányi, majd ezután évi rendes közgyűlés volt a község házában, hol a szövetség számolt be évi tevékenységéről és elintézte a szükséges ügyeket. A szövetség jövő évi vándordíj-versenyét Borosjenőn és közgyűlését Schöndöriban fogja megtartani.

Uj könyvek

* A kisemberek, elnyomottak, a szegény emberek nagy írója: Révész Béla egyéni meleg lírájától átítatott hangú regénye az Atheneum kiadásában jelent meg, tartalmához méltó, nemes kiállításban. Ára füzve 122 lej volt, most árszállításban: 36 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az árszállítások nagy jegyzékét.

* Révész Béla: Mosoly. Révész Béla irodalmi jelentőségének egyik legszebb bizonyossága ez a kötet, mely nagy nyeresége a magyar novella-irodalomnak. A mű az Atheneum kiadásában jelent meg, ára füzve 138 lej volt, most árszállításban 56 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az árszállítások nagy jegyzékét.

* Shaw: Vissza Matuzsálemhez. Különös és érdekes munka ez a Shaw-alkotás, amely dráma is, regény is, filozófia is és mindezeknél több: egy mélyen ösztönös és amellet hihetetlenül kulturált zseni remeke. Nehéz lenne eldönteni, melyik érdekesebb: a szentírás előszó, vagy az elméleti fejtegetések husza-verbé írtése. A fordítást Hevesi Sándor végezte nagy művészettel. A kötet az Atheneum teljes Shaw-sorozatának egyik köteteként jelent meg, ára a régi 264 lej helyett most árszállításban 140 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen, Lepagenál, Cluj. Kérje az árszállítások nagy jegyzékét.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Nem jöhet utánvétellel áru az országba

November hó 15-étől kezdve lép életbe a Banca Nationala új rendelete

Ma újabb érdekes rendelet jelent meg a Banca Nationala intervenciója következtében, amely tulajdonképpen csak kiegészítése annak az intézkedésnek, amely már az egyik legutóbbi devizarendelethez napvilágot látott. Arra a paragrafusra célunk, amely ugy intézkedett, hogy az utánvétellel érkezett külföldi áruk ellenértékét csak az áru feladásától számított három hónapon belül lehet kifizetni, vagyis a Banca Nationala csak olyan utánvételre ad devizát, amelyek három havi hiteire érkeznek az országba. Tekintettel arra, hogy csak nagyon kevés külföldi cég egyezett bele ily hosszú lejáratu hitelbe, a külfölddel lebonyolítanó utánvételes forgalom szinte teljesen lehetetlenné vált.

A Banca Nationala most átiratot intézett a CFR vezérigazgatóságához azoknak az árucikkeknek az ügyében, amelyek külföldről ér-

keznek Romániába. A küldött átiratban a jegybank közli a vasutak vezetőségével, hogy a Banca Nationala határozata értelmében

november 15-től számítva, külföldi áru utánvétellel nem érkezhetik az országba, függetlenül attól, hogy az utánvét milyen valutát képvisel. Tekintettel arra, hogy ez az intézkedés a hazai kereskedőkön kívül, a külföldet is érinti és érdekli, a CFR vezérigazgatósága táviratilag küldött a legújabb korlátozásról értesítést az összes külföldi vasutaknak. Ezek a vasutak tehát már néhány nappal november 15-ike előtt nem vesznek fel olyan árut, amelyet utánvétellel küldenek Romániába. Így tehát a fentemlített dátum után, egy újabb hatalmas válaszfal emelkedik Románia és a külföld között: utánvételes forgalmunk külföldi relációban teljesen megszűnik.

Részvénytársasággá alakul az aradi Központi Szálloda

A szálloda épületét ötmillió harmincezer lejért megvásárolta az Erdélyi Bank — Arverés 280 ezer lej adó tartozás fejében

Rendkívül érdekes üzleti tranzakciót bonyolítottak le az elmúlt napokban Aradon. Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r.-t., valamint az aradi Központi Szálloda igazgatósága között már régebben megállapodás jött létre arról, hogy a bank megvásárolja a szálloda épületét, hogy Aradon is, mint minden nagyobb erdélyi városban, saját intézeti székháza legyen. A megállapodás szerint, a bank árverésen vásárolja meg az épületet és ez az elmúlt napokban meg is történt.

Az aradi pénzügyigazgatóság 280 ezer lejes adó tartozás fejében tüzetete ki az árverést a Központi Szálloda épületére és egyedüli komoly vevőként az Erdélyi Bank jelentkezett az árverésen, ahol 5 millió 30 ezer lejért vásárolta meg a hatalmas épületet. Érdekes, hogy maga a bank is kitűzetett árverést a szálloda ellen, még pedig november 4-ikére, 300 ezer lej követelésre, azonban ez a második árverés most már elmarad. Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár hamarosan be is költözik székébe. Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk a Központi Szálloda tulajdonosainak jogi képviselőjéhez, aki a következő

felvilágosításokat adta:

— Egy régebbi megállapodás szerint, az Erdélyi Bank megvásárolta a Központi Szálloda épületét, s az átvétel formájaképpen árverésben állapodtak meg. A vételár 5 millió 30 ezer lej volt és kiegyenlítést nyert a volt tulajdonosok adó tartozása, valamint az Erdélyi Bank követelése is. A szállodai üzem változatlanul továbbra is fennmarad, még pedig valószínűleg hamarosan részvénytársasággá alakul át. A bank az új bérletársasággal tíz éves szerződést kötött és reméljük, hogy ezen tranzakció folytán, a régi és jó hírnevű Központi Szálloda fogalma még jobban emelkedni fog.

Eddig az érdekes nyilatkozat, amelyből megállapítható, hogy a Központi Szálloda továbbra is fennmarad. Beavatott forrásból nyert értesülésünk szerint, különben ez év végéig a Kaufmann és Máté-cég teljesen megszűnik és mindketten kilépnek a szálloda élelő társaságból. Az új részvénytársaságba ismert aradiak vállalnak érdekeltséget, aki teljesen modern alapon vezetik tovább a Központi Szállodát.

Felemelik alkalmazottaik létszámát

egy-egy magyarországi vállalatok

Budapestről jelentik: Gömbös miniszterelnök ismeretes szózata, amelyet a munkaadókhöz intézett, megmozgatta a szóbanforgó tényezőket. A bankok, kereskedők és gyárosok értekezletet szándékoznak tartani már a közeljövőben és számos vállalat máris elhatározta, hogy felemeli alkalmazottainak létszámát. A MÁV-nál hír szerint több elért korhatáru tisztviselőt nyugdíjaznak, hogy helyt adjanak ugyanannyi fiatal munkaerőnek.

A kormányzó ma kétórás kihallgatáson fogadta Gömböst, aki az újságírók előtt kijelentette, hogy a nemzeti munkaterv átrevidálása megtörtént. A munkatervet, amelyről felelőtlen ismertetések jelentek meg, állítólag már szerdán nyilvánosságra hozzák.

— Aradváros vízműtelepén Tripa Mihály igazgató-főmérnök vezetése alatt befejeződtek az átépítési munkálatok. Mindössze négy víztartály betonozási munkálatai vannak még hátra, hogy ezzel az átépítések tökéletesen befejezessenek. Mint ismeretes, a vízművek igazgatóságának legalább két millió lejre volna szüksége, hogy az új rendszerű szűrőfelszereléseket is a megfelelő tornyokkal beállíthassák s így végre-valahára szagtalan, mel-

lékiz nélküli vízhez juttathassák Aradváros polgárságát. Mivel a város vezetősége nincs abban a helyzetben, hogy ezt a kétmillió lej visszafizethesse a vízműveknek, a vízművek igazgatósága elhatározta, hogy erély lépéseket tesz annak érdekében, hogy a köntézmények víztartozását rövidesen behatassa és ezután kezdhesse meg az új szűrőfelszerelések építését.

= Aradi cégváltások. Gross Albert S. pentru Transporturi aradi szállító vállalatn Gyöző Gyula igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát. Gabos Sándor ügyvezető-igazgatói minőségét és cégjegyzési jogosultságát, továbbá Gabos László és Ró Aladár cégjegyzési jogosultságát, a törvényszék törölte. — Fabrica de Tiglar, Fra Ureche & Co. csermői cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy Ureche János, Ureche I. meter, Wachs József és Weisz József a cégből kiváltak. — Gizella Malom R.-t., Pécs felszámolását az aradi törvényszék bejegyezte. A régi igazgatósági tagok cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte és bejegyezte Szerényi Géza, Schreiber József és Kát István felszámoló minőségét.

A magyarországi fakeskedők tiltakoznak a romániai fűrészáru-kiviteli szindikátus működése ellen

„A román kormány nem határozhatja meg, hogy a magyar importőr melyik cégnél vásároljon“

Aradra érkezett utasítás, amelynek végrehajtása lehetetlen

Faipari körökben még mindig élénken foglalkoznak a kormánynak azzal a nemrégiben megjelent minisztertanácsi jegyzőkönyvével, amely egy intézkedett, hogy Magyarországra, valamint azokba az államokba, amelyek a fűrészáru bevitelét kontingentálták, *ezentúl csak az Exportintézet engedélyével lehet fűrészáru szállítani.* Ez az állapot tudvalevőleg csak ideiglenes, mert a kormánynak az a terve, hogy a tűzifa-exportszindikátus mintájára *fűrészáru kiviteli szindikátust létesítsen.* Ennek a szindikátusnak a hatáskörébe tartozna ezenkívül annak megállapítása, hogy a Magyarország által megállapított kvótán belül melyik cég mennyit szállíthat és ugyancsak *ez a szindikátus adná ki az export-engedélyt.*

A napokban érdekes átiratot kapott az *Erdei Fakereskedők Egyesületének vezetősége a szindikátus megalakítását előkészítő bizottságtól.* Az egyesületnek tudvalevőleg Aradon van a székhelye és így *a levél Aradra érkezett.* Az átiratban a bizottság arra kéri a Fakereskedők Egyesületének vezetőségét, *hogy készítsen pontos statisztikát arról, hogy az utóbbi öt évben az egyes cégek a nyugati határállomásokon át mennyi fűrészáru szállítottak Magyarországra.*

„Az ötévi export összegének számtani közepénye szolgált volna kulcsként ahhoz, hogy kinek milyen kvótát biztosítsanak az exportnál.

Az egyesület vezetősége hozzá is látott ennek a statisztikának az összeállításához, ez a munka azonban lehetetlennek mutatkozott. Az egyes vámhivatalok ugyanis nem vezetnek külön regisztereket minden egyes exportált árucikkről, hanem *az összes cikket egy regiszterben tüntetik fel.* Így tehát öt évre visszamenőleg hatalmas regisztereket, egy egész archívumot kellene elejétől végig átlapozni, hogy abból kiradják az exportált fűrészáru-tételeket. Az egyesület vezetősége tehát az előkészítő-bizottságnak írt válaszában kifejtette, *hogy ezt a statisztikát nem lehet összeállítani.*

Rendkívül érdekes egyébként az a mozgalom, amelyet a román kormány rendelete ellen a Magyar Fakereskedők Országos Egyesülete indított és amely most már konkrét formát öltött. Budapesti jelentés szerint ugyanis *a budapesti román követség kereskedelmi attaséja átiratot intézett a magyarországi fakeskedők egyesületéhez és az érdekelt fainportörökhöz,* amelyben tudomásukra hozza a fenti minisztertanácsi határozatot azzal, hogy a kiviteli engedélyek elnyerése iránti kérvényeket a budapesti román kereskedelmi attasén keresztül kell eljuttatni a bucaresti-i Exportintézethez. Az átirat vétele után az egyesület vezetőségi ülést tartott, amelyen *tiltakozott a román kormány intézkedése ellen és ezt a tiltakozást megküldötték a kereskedelmi attasénak is.* A tiltakozó memorandum elsősorban azt emeli ki udvariasság formájában, hogy

„a román kormány nem határozhatja meg, hogy a magyar fainportör melyik cégnél vásároljon.“

Ez különben azt is eldöntheti, hogy a magyarországi importöröknek meg kell szakítani esetleges évtizedes összeköttetéseiket, amelyeknél nagyobb hiteket élvezhetett és amelyekkel szemben teljes bizalma volt. A memorandum szerint

„a magyar detaillisták mindaddig nem vásárolhatnak román fát, ameddig ez a rendelkezés jelenlegi formájában érvényben van.“

A román kormány intézkedése azzal a veszéllyel is járhat, hogy *a román fa magyarországi*

bevitelére megszünik, ami viszont a román exportnak súlyos károkat okoz.

A romániai kistermelőket is kedvezőtlenül érinti a minisztertanács határozata és éppen ezért a kistermelők Bucarestben ezzel kapcsolatban ülést tartottak, amelyen tiltakozó memorandumot készítettek. A romániai kistermelők részletesen kifejtik, *hogy ez a minisztertanácsi határozat egzisztenciájukban veszélyezteti őket.* A memorandumot úgy a földművelésügyi, mint a kereskedelem- és ipariügyi miniszterhez eljuttatták, akik megígérték, hogy azt tanulmányozás alá veszik.

Kedden reggel kezdik meg az október havi nyugdíjak kifizetését

Az aradi pénzügyigazgatóság megállapította a kifizetések sorrendjét. — Október 27-étől folyósítják az állami tisztviselők fizetését.

Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma megérkezett a nyugdíjasok illetményeinek a kiutalása. Ennek nyomán a pénzügyigazgatóság megállapította a nyugdíjkifizetés sorrendjét, amely a következő:

Október 25-én kedden, a nyugdíjas tisztviselők és tisztviselők, 27-én a többi katonai nyugdíjas kapja meg illetményét. A polgári nyugdíjasok illetményeinek kifizetése október 28-án kezdődik meg, még pedig 1—5000 lejig, október 28-án A—G. betűsök, 29-én H—L., 31-én M—S., november 1-én T—Z. betűsök kerülnek sorra. November 2-án kezdik meg az 5000 lejen felül illetmények kifizetését, még pedig november 2-án A—J., 3-án K—R., 4-én S—Z. betűsöket. Mindazok, akik elmulasztották a jelentkezést azon a napon, amikor sor került rájuk, november 5-én jelentkezhetnek pótlólag a pénzügyigazgatóságon nyugdíjukért.

A bucaresti-i jelentések szerint az állami tisztviselők októberi fizetését október 27-től, csütörtöktől kezdik folyósítani.

Itt írjuk egyébként meg, hogy az aradi pénzügyigazgatóság felhívja mindazon nyugdíjasokat, akiknek augusztusi illetményéből adótarozás címen levontak, jelentkezzenek még ebben a hónapban adónyugtárukért a főpénztárnál. A nyugtákat november 1-én tul nem őrzik meg.

— Aradi országos vásár — november 4-én. Aradváros gazdasági hivatala, — amint hivatalos hirdmény útján az Aradi Közlöny vasárnapi számában közölte, — a legközelebbi országos vásár kezdetét november 4-ikére tűzte ki. A vásár tehát november hó 4-ikén kezdődik és öt napon át tart. Negyedikén állatvásári nap lesz, míg 5-ikén, 6-ikán, 7-ikén és 8-ikán kizárólag csak áruvásár lesz. A marhák felhajtása száj- és körömfájás miatt elmarad.

— Szigorú rendszabályok az uccal élelmiszerárusok ellen. A város egészségügyi bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy szigorított rendszabályokat léptet életbe a város területén működő uccai cukorka-, kifli- és süteményárusokkal szemben. Elhatározták, hogy ezenkívül csakis olyan uccai árusoknak adnak működési engedélyt, akik tisztán öltöznek, nincs semmiféle betegsége, nincs visszataszító külsejük. Ezek az árusok kötelesek áruikat zárt fedéllel ellátott dobozban, vagy kosárban tartani, amelyen ezenkívül szembevetendő helyen kell feltüntetniök, hogy az élelmiszer-áru kézzel való fogdosása és válogatása szigorúan tiltva van. A város egészségügyi hatóságai szigorú razzizással fogják ellenőrizni az életbeléptetett rendelkezések lelkiismeretes betartását és akit mulasztáson érnek, azt érzékeny pénzbüntetéssel fogják sújtani.

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA“ nélkül, ne végy utánzatokat!

Ujabb megterheléseket kaptak az aradmegyei autobusz-koncesszióval rendelkező vállalkozók

A Hivatalos Lap legutóbbi számában megjelent az új törvény, amely véglegesen rendezi a községek és városok közötti autobuszközlekedés kérdését. Az új törvény értelmében mindenkinek koncesszióval kell bírnia, ha ilyen közlekedési vállalatot létesíteni akar. A koncessziót nyilvános árlejtések útján adják ki, maximum öt évi időtartamra. Azok az autobusztulajdonosok, akik koncessziót kapnak, kötelesek utasonként és kilométerenként hat bani illetéket fizetni az utfenntartás céljaira. Sokkal magasabb az áruszállítás illetéke, a mennyiben egy lejt kell fizetni kilométerenként és tonnánként azokon az utvonaakon, ahol nem áll vasút rendelkezésre. Ahol vasút van és így a teherautó konkurrenciát csinál a CFR-nek, a illeték tonnánként és kilométerenként három lejre emelkedik.

Az új törvény intézkedik azokról is, akik már rendelkeznek koncesszióval. A régi koncessziótulajdonosoknak nyilatkozatot kell benyújtaniok az illetékes megyei prefektúráknak és közölniök kell, hogy elfogadják a törvényben megállapított anyagi feltételeket. Amennyiben harminc napon belül nem teszik meg ezt a nyilatkozatot, úgy elvesztik engedélyüket. Az új törvény számos aradmegyei autobusztulajdonost érdekel, miután a vonalak nagyrésze Aradmegyében már kiadták a koncessziót.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.
Felhívás!

Amennyiben feleségemtől, szül. Hamarics Annától különváltan élek, érte semmiféle felelősséget nem válllok.

Radna, 1932. okt. 24.

Fehér László
gépész.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, OKTÓBER 25.

Bucaresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 15: Motzoi-zenekar. 19.10: Motzoi-zenekar. 20.40: Gramofon. 21: Gutiano operaénekesnő hangversenye. — Budapest I. 10.15: Szervánszky szalonzenekar hangversenye. 13: Déli harangszó. 13.05: Odeon gramofonhangverseny. 4.30: A rádió diáklőrája. 5: „Ideges gyerekek az iskolában és a családban.“ Révész Béla előadása. 6: Sándor György jazz-zenekarának hangversenye a Royal-étteremből. 7: Francia nyelvoktatás. 7.20: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekarának hangversenye. 8: „Az elhangzott és a megírt beszéd.“ 8.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Figaro házassága.“ Vigopera 2 felvonásban, 4 képben. Zenejét szerezte Mozart. Maid: Berend Endre szalon- és jazz-zenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból. Kalmár Pál énekszámával. — Bécs. 12.30: Cerda-zenekar. Szórakoztató zene. 13.40: Sigrid Onegin gramofonlemez. 14.10: Gramofon. 19.50: Macho-zenekar. 20.30: Népszerű hangverseny. 21.40: Spanyol és flamand dalok és szerenádok. Gramofon. 23.15: Táncczene. Gaudriot-jazz Medina Dario énekével. — Belgrád. 12: Rendőrzenekar. 13.05: Gramofon. 17: Gramofon. 18: Rendőrzenekar. 21: Ilin Dusan hegedűművész. 21.40: Seta Európán át. 23.30: Cigányzene. — Berlin. 19.10: Szórakoztató zene. 21: Karérek. 20.30: Hangjáték. — Milano. 18: Énekhangverseny.

Triest zenekari hangverseny. 20: Könnyű zene. Triest ötös. 20.30: Gramofon. 21.30: Verdi: Aida. Gramofon. — Mor Ostrava. 10.15: Radványi fuvós zene. 11.10: Rádiózenekar. Szórakoztató zene. 19: Gramofon. 20.30: Dvorzák: Jakobinusok. opera. — Prága. 7.15: Zenés ébresztő. 10.45: Gramofon. 13.10: Gramofon. 14.40: Gramofon. 16.30: Grieg-dalok. 17: Katonazene. 18.50: Gramofon. 22: Orosz operakarok. 22.30: Az Ondricssek-négyes. 23.20: Milinovsky fuvós zene. — Riga. 20.05: Kálmán: Cirkuszhercegnő. — Róma. 18.30: Zenekari hangverseny. 21.45: Zenekari hangverseny. 23.30: Szimfónikus zene. — Varsó. 18: Zenekari hangverseny. 19: Könnyű zene. 21: Népies zene. 22.15: Táncczene.

SZERDA, OKTÓBER 26.

Bucuresti, 13: Gramofon. 18: Rendőrzenekar. 19.10: Rendőrzenekar. 20.40: Gramofon. 21. Metzner hegedűművész. 21.45: Jiano fuvolaművész.

22.15: Athanasov hegedűművész. — Budapest I. 10.15. Hangverseny. 13: Déli harangszó. 13.05: Az Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekarának hangversenye. 4.30: Morse-tanfolyam. 5: „A háztartásról.” Vízváry Marika előadása. 6: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye. 7.45: Gramofonhangverseny. Orgonalemezek. 8.15: „Baksay Sándor püspök 100 éves születési évfordulója.” Dr. Ravasz László előadása. 8.45: A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 10: Az „Éjtéli szerená” hangosfilmoperett közvetítése a budapesti Paramount filmstúdióból. Főszereplő Jan Kiepura és Magda Schneider. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — Bécs. 12.30: Szórakoztató zene. 13.40: Fried Oszkár-lemezek. 14.10: Gramofon. 16.20: Hangverseny. 18: Gramofon. 20.20: Orlando di Lasso-est. 21. Bécsi est. Közv. Fischer szoprán. Arnold és a bécsi szimfónikusok. 23.30: Máthé-jazz. Ernst Wolfgang éne-

kével. — Belgrád. 12: Gramofon. 13.05: Rendőrzenekar. 17: Gramofon. 18: Népdalok. 20.20: Gerhard Hauptmann-ünnep. 23.30: Rendőrzenekar. — Milano. 18: Rendőrzenekar. 20: Könnyű zene. Triest ötös. 20.30: Gramofon. 21.30: Operett. — Pozsony. 12.05. Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 19: Magyar óra: Októberi ünnep. E. Kovács: Az új regény. 20.05: Nesvera szerző művei. 23.20: Strammeizen. 24: Cigányzene. — Prága. 7.15: Zenés ébresztő. 12: Gramofon. 14.40: Rendőrzenekar. 20.05: A nemzeti gárda fuvószenéje. 21.05: A cseh filharmónikusok hangversenye. — Róma. 18.30: Zenekari hangverseny. 21.45: Zenekari hangverseny. 23.30: Könnyű zene. — Stuttgart. 20.30: Strauss R.: „Az egyiptomi Heléna” című operája. — Svájc: Aleman adó. 20.45: Külföldön élő svájciak estje. 22.40: Francia zene. — Varsó. 18: Könnyű zene. 21: Dalok. 21.30: Zongora hangverseny. 22.30: Dalok és operáriák. 23.15: Táncczene. 24—1-ig: Táncczene.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lei. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

INTELLIGENTES, deutsches Fräulein mit langjährigem Zeugnisse sucht Stelle zu Kindern von 2 Jahre aufwärts, geht auch auf Land. Geck, Str. Alexandri Nr. 3. Arad. 3649

FŐZNI TUDO jobb fiatal mindenesleányt keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3657

INTELLIGENTES deutsches Fräulein sucht Tagstelle. Zuschriften erbitten unter „Praxerin“ in der Administration des Aradi Közlöny. 3658

Segédet keresünk azonnali belepésre. Komán nyelv szükséges. — Csak jóbizonyítvány, szolid fiúk jelentkezzenek írásban. Berkovits I. Vata de Jos Jud. Hunedoara. 3662

LAKÁS.

NEGYSZOBAS, modern lakás földszinten, hal, fűtőszoba, parkett, villanycsatlakozások. november elsejére kiadó. Voit Bathány-u. 29. 3402

SZEP nagy uccai telelőnös szoba, irodának, rendelőknek kiadó. Szántay-palota, Str. Consistoriului 2., I. emelet, fűtéses. 3625

KERTRENYILŐ esősön butorozott tiszta szoba a város központjában. nagyon olcsón kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

HAROMSZOBAS modern udvari lakás kiadó Bulevardul Carol 70. 3652

2-3-4 SZOBAS, parkettás, elő- és fűtőszobás lakás, azonnalra, vagy november egyre kiadó. Str. Cosbuc (Wesselenyi-ucca) 1. 3648

ELEGANSAN berendezett butorozott szobát teljes ellátással keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3654

KRIBSEK különbejáratu butorozott szobát fűtőszobával. Cimeket „Pontos” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3653

HAROMSZOBAS, fűtőszobás lakás kiadó, Str. Porumbare, v. Knéziak Károly-ucca 14. 3959

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

TELJESEN JO ALLAPOTBAN LEVŐ fi-nom télikabát, szilkszingallérral, közep-termetre szabva, 1500 leiert eladó. Cim megírdható a kiadóhivatalban. 3661

ÜBLETI PULTOKAT keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában,

BLADO Porcellán fali mosdó, telepes rá-dió, márvány oszlop, nagy üst, össze-csukható asztal, női ruhák, kabátok, cipők, fehérnemű, estélyi ruha és cipő stb. Megtekinthető d. u. 2-4 lg. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3644

KÉT nagy Phönix pálma eladó, v. Pe-rényi-u. 6. 3660

KATONA NÁNDOR festmény! NAGY OCASIO női bundák és bundabé-lésekben, kis és nagy Singer-varrógép. Schöberl-ágy, új Protos porszívógép, japán-, zsolnai- és különböző majolika vá-zák, komplett valódi meiseni és Alt Wien étkező szervizek, fali vitrinek, álló vil-lanylámpák, festmények, alpaca és ezüst evőeszközök, rézgyakok, keleti perzsa-os szmirnaszőnyegek gyári szőnyegek, szo-baberendezések és külön butorok, aranyozott kassza tükrök, antik szekré-nyek, régi toatett tükrök, stb. eladók: Salgóné bizományi üzlete, Str. Horia I, (Széchenyi-ucca) Nouman-palota. 1090

SÜRÖSÉN KERESKEM férfi és női bun-dákat kisebb-nagyobb keleti és helyben készített perzsa-szőnyegeket, velencei tükröt, ezüst evőeszközök és ezüst díszít-gyakat, márkás porcellánokat, éksze-reket egész szobaberendezéseket, arany bu-torokat, arany fogsorokat, gyári szőnye-geket, sezlón és sezlontérítőket, stb. szte figyelőv díszítgatyakat. stb. SALGÓNE bizományi üzlet Str. Horia I. (Széchenyi ucca). Neuman-palota. 1000

50% Fa-megtakarítás!

450.— Lei a szabaz-ZSIGMOND radiátor

Minden kályhához felszerelhető.

Érdeklődőknek díjmentesen szereljük fel próbára: 3615

HAMMER ZSIGMOND és FIA

ARAD, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 27.

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak!

Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

Mielőtt bérmaajándékot vásárolna,

tekintse meg HARTMANN KALMAN ékszerész Arad, Mi-norita-palota őriást raktárát. Meglepő olcsó árak.

CZERNOCZKY MIHALY cipészüzletében

Str. Eminescu 22 (Deák F.-u.) — „Merkur” könyvecskére is alanti árban vásárolhat: Téli idényre erős anyagból készült női cipőt 250.— Lejért. Férfi magascipőt 280, 340, 380, 420, 480 L. Férfi barna fal cipőt 340, 380, 420, 450 L. Gyermekcipők erős anyagból készült legolcsóbb árban, saját készítmény 3613.

Őszi ruhákat és kabátokat legszobben fest, tisztít, valamint gálókat logo-osóiban fényez. KNAPP modernül berendezett vállalata v. Weltzer J.-u 11. — — v. Magyar-u. 10.

HASZNALT, de jó állapotban levő viz-vezetők kiöntő-kagyló, megvalóre keres-tenik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek.

IRON-féle oroszhal

minősége, tartalmassága legelsőbb helyen áll, mindenütt kapható.

Gyárhelyiség: Bulev. Reg. Ferdinand 11., Pollák-ház.)

ZIMMERMANN SÁNDOR szücs

Str. Bucur No. 5. Bivállal mindennemű szűrmunkát: úgy javítást, mint újat, hozott szőrmékből is. Saját szőrmérak-tárral rendelkezik. O O Olcsó árak!

Paladics György

asztalos-mester készít.

épület, butort

és berendezéseket

feltűnő olcsó árban.

Arad, Str. Ghiza Birta 16. v. Varjassy közsef-ucca)

Műlábak,

műezek, valamint Orthopéd készülékei. lúdtalpbetétek, sörvőkök és kötszerek mérték szorint.

Tejnor Ferenc és Társa

cégnél, Arad, Piața Avram Iancu (Sza-badság-tér) 21.

KULONFELEK.

BLVESZETT az Edelspacer-ucca kör-nyékén egy nyest box. Megtaláló jutalom ellenében adja le a kiadóhivatal-ban. 3663

Készpénzért

megvesszük butorait, ezüstjét, antik tár-gyait, szőnyegeit, varrógépeket stb. stb. Eladó olcsón Longyel-féle teli háló, könyhberendezés, Singer varrógép, fest-mények stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összekötésben álló temesvári záloghá-z 24 százalékkal mellett folyóit kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a záloghá-zba való eljuttatására megbízásokat ismét-ten elfogadunk.

JUDECATORIA MIXTA ARAD

Sectiona cf.

Nr. 1090—1932. cf

EXTRACT

din publicatiunea de licitatie.

In cererea de executare facută de următorul Emerlc Szalav contra următorului

A ordonat licitatiunea executională in baza art. 144. 146 și 147. din legea LX. din 1881. asupra campetintei din mod. de 1/2 parte i scis u cu a comunei Arad circumscriptia Tribunalului Arad, cuprinsă în Cf. a comunei Arad Nrul protocolului Cf 8777 A. + 1.2 cu No. top 1291 (a și 1292) a care este Casa cu No. 8. cu curte și grădina și în-travilan în estindere de 35 stj. parat și 80 stj. pătrat în valoare de 50.000 Lei cu prețul de strigare de 50.000 Lei pentru incasarea creanței de 380 Lei. capital spese de proces și de executare de 200 Lei, fixate până acum, spese 200 Lei fixate pentru cererea de licitatie.

Licitatiunea se va ține în ziua de 9 lu-na Novembrie anul 1932. ora 3 o m. în tocatul oficial al Cf parter Nr. 11.

Imobilul supus la licitatie nu pot fi vândute cu preț mai mic din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc % din prețul de strigare drept garanție. în numerar sau în efecte de caucie scotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881. sau să predea aceluși delegat o m. anta con- și and repu-nera. judecătorește. prealabilă a ga-ranției și să semneze condițiunile de licitatie (§ 147. 150. 170. legea LX 1881; § 21 legea XL. 1908).

Dacă cineva nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întreagaască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. § 25. XXI. 1908).

Data Arad, la 19 luna Februarie anul 1932. 3617

Judecător:

FARKAS, S. S.